

NORSK LOVTIDENDE

Utgitt efter offentlig foranstaltning ifølge lov av 1 april 1876.

Nr. 13

Utgitt 12 april

1934

Skrivelse fra Landbruksdepartementet.

1 mars.

I henhold til lov av 17 juni 1932 om kvalitetskontroll med landbruksvarer m. v. og kongelig resolusjon av 22 september 1933 har departementet 1 mars 1934 fastsatt følgende regler for eksport av fjærfeslakt:

A. Om slakt av voksne høns.

1. Slaktning og behandling.

Det må kun eksporteres slakt av helt friske og sunde dyr.

Når undtas fryserilagret slakt må kun nyslaktet vare eksporteres. Ved slaktningen må dyrene så vidt mulig ha tom kro og tømt tarm. Avlivningen skjer enten ved stikk gjennom munnen (nebbet), eller ved strekk og vridning av hvirvelsøilen bak nakken, efterat dyret er bedøvet. Annen avlivningsmåte er ikke tillatt. Det må kun anvendes tørribbing.

På slakt som innlegges på fryseri skal tarmene tas ut gjennom kloakkåpningen straks dyret er avlivet. Avlivningen må i dette tilfelle alltid skje ved stikk gjennom munnen. Skjer eksport av fryserilagret slakt må kassene merkes med «Cold stored Fowls».

2. Sortering.

Slakt av høns som tilfredsstiller kvalitetskravene med hensyn til kjøttfylde, behandling og utseende m. v. sorteres efter vekt og hudfarve. Sorteringen i vektklasser skjer efter følgende skala:

Største nettovekt
for 12 skrotter:

1.	2½—3	lbs. er	1,13—1,36	kg	16,3	kg
2.	3 —3½	» »	1,37—1,58	»	19,0	»
3.	3½—4	» »	1,59—1,81	»	21,7	»
4.	4 —4½	» »	1,82—2,04	»	24,5	»
5.	4½—5	» »	2,05—2,26	»	27,0	»
6.	5 —5½	» »	2,27—2,49	»	29,9	»
7.	5½—6	» »	2,50—2,72	»	32,6	»
8.	6 —6½	» »	2,73—2,94	»	35,3	»
9.	6½—7	» »	2,95—3,17	»	38,0	»
10.	7 —7½	» »	3,18—3,40	»	40,8	»

1 mars. Innenfor hver vektklasse må de enkelte skrotter ikke variere mer i vekt enn $\frac{1}{2}$ engelsk pund (lbs) d. e. 0,226 kg. Ingen kasse må ha større nettovekt enn den ovenfor angitte vekt for 12 skrotter.

Efter hudfarven sorteres i 2 klasser således: Skrotter med hvit eller lys hud utgjør en klasse og betegnes med «White». Skrotter med mørk eller farvet hud utgjør en klasse og betegnes med «Mixed colour». Betegnelsene må påstemples emballasjen. Denne kvalitetsvare, som er sortert etter vekt og hudfarve betegnes med: «Selected Norwegian Fowls, 1st grade».

Lite kjøttfylt eller magert hønseslakt, samt slakt av haner sorteres fra og kan eksporteres som blandet vare under betegnelsen: «Norwegian Fowls, Grade B». For den slags blandet vare plikter en ikke å foreta sortering etter vekt og kjøttfarve.

3. Emballasje.

Som emballasje brukes kasser av nye renskårne bord. Endestykkene (galvfjølene) må være høvlet på utsiden. Kassene skal gi plass for 12 skrotter i to rekker langs efter kassen, med 6 i hver rekke og i ett hoidelag. Emballasjen gis betegnelsen «Standardkasser for eksportslakt».

Materialdimensjoner, storleik og konstruksjon er som angitt i veiledningen.

4. Pakning.

Slaktet må være godt avkjølet før det pakkes. Hodet og den del av halsen som er fjærklædd omvikles med smørpapir, likesom kassene fores innvendig med et lag hvitt papir.

Ingen kasse, som skal kunne betegnes «Norwegian fowls 1st grade», må inneholde mer enn en sortering eller vekt-klasse. Slakt med hvit eller lys hud pakkes for sig, og skrotter med farvet hud for sig i hver sine kasser. Likeledes skal «Fowls Grade B» pakkes i særskilt emballasje (se punkt 2, siste ledd).

5. Merkning av emballasjen.

Kassene skal merkes likt på begge endestykker med tydelige typer og merker. Kassene merkes med: «Selected Norwegian Fowls, 1st grade», eller med «Norwegian Fowls, Grade B», med tydelige bokstaver av 2 cm høide. Dessuten angis stykketallet og nettovekten i lbs., samt for den sorterte vare, slaktets farve (hudfarve) med henholdsvis «White», (hvit eller lys hud) eller «Mixed colour» (mørk eller blandet hudfarve).

6. Om kontroll m. v.

1 mars.

Nuværende og fremtidige eksportører av hønseslakt er pliktige til å gi melding herom til Landbruksdepartementet som har å godkjenne lagrings- og arbeidsrum samt andre innretninger for slaktingen og for behandlingen av slaktet.

Hver sending av hønseslakt anmeldes på forhånd til vedkommende distrikts kontrollør med oppgivende av tid og sted for skibningen. Snarest mulig efter skibningen sendes opgave over antall kasser av hver vektklasse og nettovekt slakt i alt. De hertil utferdigede skjemaer benyttes.

De av Landbruksdepartementet dertil opnevnte kontrollører har å føre kontroll med slakting og behandling m. v. på lagrings- og arbeidsstedet, samt å påse at emballasje og merkning m. v. er i overensstemmelse med reglene herom. Kontrollen skjer i henhold til herom fastsatt instruks.

7. Avgift m. v.

De med gjennomførelsen av kontrollen forbundne utgifter dekkes av eksportørene med en avgift fastsatt av Landbruksdepartementet på alt hønseslakt som eksporteres. Den opkreves av kontrollørene. Avgiften beregnes av det hele anmeldte parti selv om partiet eller nogen del av det nektes utført.

Enhver eksportør er pliktig til når som helst å la kontrolløren besiktige lager og arbeidsrum og kontrollere slakting og behandling m. v. Videre er han pliktig til når som helst å la en av departementet godkjent dyrlæge sundhetsundersøke kasserte skrotter og uttatte tarmer og innvoller, og om nødvendig ta stikkprøver til undersøkelse av ferdigribbet eller ferdig pakket slakt.

Eksportørene har for øvrig når det forlanges uten godtgjørelse å yde fornøden bistand til fremme av en effektiv kontroll.

8. Overtredelse.

Overtredelse av disse regler straffes med bøter.

9. Ikrafttreden.

Disse regler trer i kraft fra 1 mai 1934.

B. Slakt av annet fjærfe.

(Kyllinger, ender, gjess, kalkuner.)

1. Slakting og behandling.

Bestemmelsene i A. 1. gjøres gjeldende også for annet fjærfe.

1 mars. 2. *Sortering.*

For kyllinger og ender er vektsorteringen som for høns. For ender over 6 lbs. gjøres dog en variasjon av 1 lbs. pr. stykke. For gjess og kalkuner gjøres vektklassene med en variasjon på 2 lbs. f. eks. 8—10, 10—12 lbs. o. s. v.

Sortering etter kjøttfylde og hudfarve er som nevnt under punkt A. 2.

3. *Emballasje.*

For gjess og kalkuner avpasses kassens størrelse, så den gir plass for 6 skrotter i 1 rekke og i ett høidelag. Ellers som nevnt under A. 3.

4. *Pakning.*

Som nevnt under A. 4.

5. *Merkning.*

Merkningen må angi arten av slaktet således: «Norwegian Chickens», «Norwegian Ducklings», «Norwegian Geese» og «Norwegian Turkeys».

Ellers som nevnt under A. 5.

6, 7, 8 og 9 som nevnt under tilsvarende punkter under A.

24 mars.

Skriv frå Socialdepartementet.

I samhøve med kongeleg resolusjon frå 25 april 1924, jfr. lov nr. 5 frå 2 april 1917 § 3, avgjer departementet med dette at den som i Hjørundfjord herad, Møre fylke, gjer seg ei næring av å driva herbyrge eller servering av mat og drykk, frå 1 mai 1934 skal ha løyve til det.

Vidare stadfester departementet i samhøve med § 5 i same lov den vedtekta som Hjørundfjord heradstyre har fastsett i møter 29 desember 1933 og 10 februar 1934 for herbyrge- og vertshusnæringa i Hjørundfjord og som skal gjelda til so lenge frå 1 mai 1934.

I vedtekta har ein gjort einskilde redaksjonelle brigde. Ho skal lyde so:

§ 1. Kvar den som gjer seg næring av å driva herbyrge (hotell, pensjonat, losjibus og dilikt) eller vertshus (servering av mat og drykk) skal syrgja for at det ikkje hendar noko som stridar mot orden og sømd i dei rom som blir nytta til dette.

Fullle folk må ikkje få sleppa inn i vertshus eller herbyrge.

§ 2. Ingen må visa seg synleg drukken i vertshus eller herbyrge og ingen må gjera seg skuldig i bråk eller valdsferd so han plågar gjestene, verten, huslyden eller tenarane hans eller so han uroar andre av dei som bur i huset eller

umkring det. Heller ikkje må nokon på anna vis syna usømeleg eller harmeleg åtferd. 24 mars.

§ 3. Vertshusa skal vera stengde fra kl. 23 til kl. 7 alle dagar. I denne tidi må det ikkje verta servera mat eller drykk, og gjester må ikkje få sleppa inn eller halda til i vertshusa.

Desse fyresegnene gjeld ikkje servering til ferdafolk eller til faste gjester i herbyrge.

Ved einskild høve kan politiet gjeva løyve til å stengja seinare og opna tidlegare. Politiet kan med samtykkje av formannskapet gjeva slikt løyve ein gong for alle til vertshus der servering av mat er det viktugaste, når det ikkje er grunn til å tru at løyvet kan verta misbrukt.

På den andre sida kan politiet krevja at det blir stengt kl. 21, dersom verten ikkje held orden eller grannane vert uroa med bråk frå vertshuset.

Politiet kan til kvar tid og utan varsel taka att eit løyve det har gjeve.

Det som er sagt i denne paragrafen gjer ikkje noko brigde i dei lovsette fyresegnene um sals- og skjenketid for brennevin, øl, vin, fruktvin og mjød.

§ 4. Det er lovleg å bruka kvinneleg tenarhjelp i vertshus, men ifall politiet meiner det er grunn til det, kan det heilt eller i nokon mun forby at der blir brukt kvinnor under ein viss alder.

§ 5. I vertshus og på alle stader som høyrer til, der det vert servert mat eller drykk, er det ikkje lovleg å nyta annan rusdrykk enn den som verten til kvar tid hev rett å skjenka. Jfr. lov frå 5 april 1927 § 59.

§ 6. I den tid herbyrge og vertshus er opne kan politifolk til kvar tid halda ettersyn i dei og i alle rom som hev samband med dei.

§ 7. Avtrykk av desse vedtektene skal vera opslegne på ein synber stad i alle vertshus og herbyrge.

§ 8. Brot på desse vedtektene er strafflagd, jfr. § 339, 2 i straffelova.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.

26 mars.

I henhold til § 3 i lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 approberes som gjeldende inntil videre den av herredstyret i Strinda, Sør-Trøndelag fylke, i møte 19 februar 1934 vedtatte vedtekt for et nærmere angitt areal på Alfheim, Blusevold og Øvre Berg i Strinda, avsatt på et til departementet innsendt kart, med en forandring i vedtektens punkt 1 således at vedtekten skal lyde:

1. I intet hus må innredes flere enn 2 leiligheter. Fra denne bestemmelse kan bygningsrådet tilstede undtagelser for

- 26 mars. enkelte kvartaler med samtykke fra samtlige grunneiere i vedkommende kvartal. Dog må bestemmelse herom være truffet før bebyggelse i vedkommende kvartal påbegynnes.
2. Beboelsesrum over 2den etasje tillates ikke.
 3. På en og samme tomt må ikke opføres flere enn 1 våningshus.

27 mars. **Skrivelse fra Socialdepartementet.**

Ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 25 april 1924 stadfester departementet herved i henhold til lov nr. 5 av 25 juli 1913 med enkelte redaksjonelle endringer Bærum herredstyes beslutning i møter 28 november 1933 og 27 februar 1934 om forandring i § 1 i den gjeldende vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Bærum herred, Akershus fylke.

Forandringen gjelder inntil videre fra og med 28 april 1934.

Vedtektens § 1 skal herefter lyde således:

Utsalgssteder for varer skal i almindelighet holdes lukket de 4 første hverdager i uken fra kl. 6 em. til kl. 8 morgen. De to siste hverdager i uken og alle hverdager før helligdager holdes lukket fra kl. 7 em. til kl. 8 næste virkedags morgen, søn- og helligdager og 17 mai hele dagen samt julaften og nyttårsaften (når disse ikke faller på helligdag), påske- og pinseaften fra kl. 5 em.

Fra bestemmelsene i foregående avsnitt gjelder følgende undtagelser:

- a. Utsalgssteder som bare forhandler aviser og tidsskrifter, samt bensindepoter er helt undtatt.
- b. Utsalgssteder, hvor ikke andre varer selges enn frembringelse av have og jordbruk i naturlig tilstand, ville bær og blomster, egg, melk, fløte, baker- og konditorvarer, sjokolade og drops, tillaget mat, mineralvann og øl (i den utstrekning salget av denne vare for øvrig er tillatt i lovgivningen), tobakksvarer, aviser og tidsskrifter, post- og prospektkort, skal holdes lukket: Alle hverdager i tiden fra og med 1 oktober til og med 30 april fra kl. 9 aften til kl. 8 morgen og tiden 1 mai til 30 september fra kl. 10 aften til kl. 8 morgen, søn- og helligdager dessuten fra kl. 10 fm. til kl. 1 em. og påske-, pinse-, jul- og nyttårsaften fra kl. 5 em.

Hvis der ved siden av de her nevnte varer også handles med andre varer, gjelder §1 første ledd.

28 mars. **Skrivelse fra Justisdepartementet.**

Ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 19 august 1932, jfr. lov nr. 3 av 17 juni 1932 om tillegg til politi-

lovgivningen, har Justisdepartementet stadfestet en av herredsstyret i Hemsedal, Buskerud fylke, i møte 7 mars 1934 vedtatt beslutning om forandring av § 8 i politivedtekten for herredet, hvorefter denne bestemmelse skal lyde således:

28 mars.

«Sammenkomster med dans må ikke holdes uten politiets (lensmannens) tillatelse dersom der er adgang for en ubestemt krets av personer eller for medlemmene av foreninger eller lignende sammenslutninger.

Sådanne sammenkomster skal opphøre senest kl. 1 natt.»

Skrivelse fra Handelsdepartementet.

28 mars.

Reglement utferdiget av Handelsdepartementet i henhold til kongelig resolusjon av 16 juni 1933 (inntatt i Lovtidende f. år, 1ste avdeling side 731 og 2nen avdeling side 692) om frankering av statens og kommunenes post m. v. («frankeringsreglementet») er i § 4 I forandret således at det istedenfor «Fabrikkkontrollen (kjelkontrollen, stedlige fabrikktilsyn)» skal stå:

Fabrikkkontrollen.

Kjelkontrollen.

Skrivelse fra Justisdepartementet.

3 april.

Ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 19 august 1932, jfr. lov nr. 3 av 17 juni 1932 om tillegg til politilovgivningen, har Justisdepartementet stadfestet en av herredsstyret i Hol, Buskerud fylke, i møte 8 mars 1934 vedtatt beslutning om forandring av § 10 i politivedtekten for herredet, hvorefter denne bestemmelse skal lyde således:

«Sammenkomster med dans må ikke holdes uten tillatelse av politiet (lensmannen) dersom der er adgang for en ubestemt krets av personer eller medlemmene av foreninger eller lignende sammenslutninger.

Sådanne sammenkomster skal opphøre senest kl. 2 natt.

Politiet kan, når uorden finner sted, påby opphør når som helst eller stenge lokalet for et kortere tidsrum.»

Skrivelse fra Justisdepartementet.

3 april.

Ifølge bemyndigelse gitt ved kongelige resolusjoner av 16 januar 1925 og 19 august 1932, jfr. lov nr. 1 av 6 juni 1891 om politivedtekter for rikets herreder, lov av 22 mai 1875 angående adgang til å gi dramatiske og andre offentlige forestillinger m. v., lov nr. 2 av 19 april 1899 til beskyttelse av barn mot bruk av tobakk og lov nr. 3 av 17 juni 1932 om tillegg til politilovgivningen, har Justisdepartementet stadfestet en av herredsstyret i Høy, Møre fylke, i møter 19

3 april. desember 1932 og 11 april 1933 vedtatt beslutning om politivedtekt for herredet.

Vedtekten har følgende ordlyd:

§ 1. På offentlig vei, hvorunder i denne vedtekt er innbefattet enhver vei, plass eller adkomst og kai som er bestemt for almindelig ferdsel eller er almindelig beferdet, må ikke finne sted oppløp eller sammenstimlen av folk, hvorved den offentlige orden forstyrres, veifarende forulempes, anstendighet krenkes eller ferdselen hemmes.

Heller ikke må der på offentlig vei eller i dens umiddelbare nærhet foregå kortspill, dans, fortæring av berusende drikke, slagsmål og støy eller annen larmende, fornærmende eller voldsom adferd hvorved den offentlige orden forstyrres eller veifarende forulempes.

§ 2. Ingen må på offentlig vei eller over denne skyte med bue, gevær eller lignende våpen, optende ild, avbrenne krutt eller andre eksplosive stoffer, slå eller sparke ball, kaste sten eller sneball, på sådan måte at skade kan forvoldes eller den som ferdes på veien forulempes.

§ 3. Ved mineringsarbeider, opkastning av grøfter eller lignende arbeide og all omgang med skytevåpen og eksplosive stoffer i nærheten av offentlig vei, må tilbørlig forsiktighet iakttas.

§ 4. På kirkegård eller gravplass må ingen lek eller upassende opførsel finne sted, og ingen må beskadige eller besudle gravsteder eller andre anlegg på kirkegård eller gravplass.

§ 5. Ved kjelkeakning på offentlig vei må iakttas at veifarende ikke forulempes. Politiet kan forby akning med kjelke, sparkstøtting eller lignende redskap på offentlig vei når sådant forbud er påkrevet.

§ 6. Enhver eier av hund er pliktig å forsyne hunden med bånd med eierens navn og bosted. Sinte hunder eller hunder der er tilboielige til å forulempe mennesker eller dyr ved å gjø eller fare mot dem, kan av politiet kreves holdt bundet eller forsynt med forsvarlig munnkurv. Det samme gjelder hunder som det på grunn av deres størrelse eller rase finnes kan være farlige. Ingen må på offentlig vei hisse sin hund på nogen eller undlate å holde den tilbake når den anfaller nogen.

I løpetiden må tisper holdes inne, og ellers er det forbudt å la hunder ferdes ute når de ikke ledsages av nogen, fra kl. 10 aften til kl. 6 morgen.

Hvis foranstående bestemmelser overtredes, kan politiet foranstalte hunden optatt og i en avis fremlyse den, samt hvis ingen eier innen 8 dager innløser den, la den drepe. Hundens opbringelse, foring og bevoktning betales av eieren.

§ 7. Når mange mennesker samles på offentlig vei, skal de rette sig efter politiets anvisninger til ordenens oprettholdelse.

§ 8. Avfall fra huset, skyllevann eller lignende urenlige ting må ikke kastes på offentlig vei eller i dens nærhet.

Ved offentlige vannposter eller brønner må ikke klær, kjøretøier eller lignende vaskes eller skylles. Ristning eller bankning av tepper, klær m. v. på balkon, fra trapp, vindu eller lignende som vender til offentlig vei, er forbudt fra hus som støter umiddelbart til veien.

§ 9. Det er forbudt å flytte eller bortta, skjære eller risse i, skrive eller tegne på, løsrive eller på annen måte beskadige eller tilsmusse de til offentlig vei støtende eller hørende gjenstander som trær, stakitter, gjerder eller lignende.

Det samme gjelder offentlige lokaler og til offentlig vei støtende hus, plankeverk eller lignende.

§ 10. Det er foreldre eller foresatte forbudt å la barn under 15 år uten spesielt ærende ferdes ute på offentlig vei etter kl. 9 aften i tiden 1 september til 31 mars, og etter kl. 10 aften i tiden 1 april til 31 august.

Politiet kan bringe hjem barn som ferdes ute i strid med disse bestemmelser.

Undtatt fra disse bestemmelser er barn som ledsages av foreldre eller andre pårørende.

§ 11.

1. Til å gi konserter, skuespill eller andre offentlige forestillinger eller forevisninger av enhver art må tillatelse innhentes hos politiet. Det samme gjelder offentlig dans og maskerade, hvor vedkommende gjør sig næring derav.

Offentlig dans og maskerade der ikke drives som næring, og sammenkomst med dans eller annen sammenkomst av utelukkende eller overveiende selskapelig eller underholdende art, hvor der er adgang for en ubestemt krets av personer, eller for medlemmene av foreninger eller lignende sammenslutninger, må ikke holdes uten politiets tillatelse. Dans må være avsluttet kl. 2 natt, men politiet kan når som helst påby ophør, hvis noget finner sted hvorved den offentlige orden forstyrres.

2. Forevisninger, dans, optog, offentlige møter, foredrag eller prosesjoner på eller ved offentlig vei er forbudt uten politiets tillatelse.

§ 12. Av forlystelser som nevnt i lov av 26 mai 1866, jfr. lov nr. 1 av 6 juni 1891 og lov nr. 3 av 12 juni 1914, offentlig dans, maskerade, sangerhus, karusell, ringkasting eller lignende der drives som næring, skal der svares en avgift fra kr. 5,00 til kr. 100,00 pr. dag. Denne avgift innbetales til lensmannen og tilfaller herredskassen.

3 april. § 13. Det er forbudt å overlate, selge eller låne tobakk i nogen form til barn under 15 år. Handlende kan bare utlevere tobakk til barn under 15 år når disse har med datert og underskrevet rekvisisjonsseddel fra foreldre eller foresatte.

§ 14. Overtredelse av disse vedtekter straffes efter straffelovens § 339, 2. Den myndighet som efter denne vedtekt er tillagt politiet, utøves i almindelighet av lensmannen.

§ 15. Når nogen undlater hvad der i disse vedtekter påhviler ham, kan politiet foranledige det utført eller treffe foranstaltninger for å hindre at forsømmelsen forårsaker skade.

5 april. **Skrivelse fra Socialdepartementet.**

Ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 25 april 1924 stadfester departementet herved i henhold til lov nr. 5 av 25 juli 1913 Mo ladesteds beslutning i møter 7 desember og 18 desember 1933 og 8 mars 1934 om ny vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder.

Vedtekten gjelder inntil videre fra og med 1 mai 1934, fra hvilken dag den eldre vedtekts bestemmelser opphører å gjelde.

Vedtekten lyder således:

§ 1. Utsalgssteder for varer skal med de nedenfor nevnte undtagelser holdes lukket på hverdager fra kl. 19 til kl. 9.

I månedene juni, juli og august lukkes kl. 18.

Jul-, nyttårs-, påske- og pinseaften lukkes kl. 16, og 1 og 17 mai kl. 12.

På søn- og helligdager holdes helt lukket, dog kan der siste søndag før julaften holdes åpent fra kl. 17 til kl. 20.

§ 2. Utsalgssteder hvor der bare selges baker- og konditorvarer, aviser, tidsskrifter, reiselektüre, skrivesaker, frimerker, brevkort, prospektkort, spillkort, spisesjokolade, konfekt, friske frukter, drops, bruspulver, tobakk, artikler for tobakksrøking, cigaretter, fyrstikker og skollisser, skal holdes lukket på hverdager fra kl. 21 til kl. 9. På søn- og helligdager, undtagen første jul-, nyttårs-, påske- og pinsedag, kan der holdes åpent fra kl. 17 til 21. Jul-, nyttårs-, påske- og pinseaften lukkes kl. 18. 1 og 17 mai, når disse faller på hverdager, kan holdes åpent til kl. 21.

Bestemmelsene i denne paragraf skal også gjelde utsalgssteder i fri luft.

§ 3. Utenom de i denne vedtekt nevnte tider kan bestillinger på proviant, bunkers og maskinrekvisita til skibsbruk ekspederes og salg og levering av petroleum, bensin og smørølje til automobiler og motorbåter finne sted.

§ 4. I lukningstiden må kunder ikke slippes inn. Det er dog tillatt etter lukningstid å ekspedere de kunder og ordrer som er kommet inn før lukningstid. 5 april.

§ 5. Overtredelse av denne vedtekt straffes efter loven, jfr. straffelovens § 339, 2.

Lov om midlertidig forhøielse av losbetalingen. 6 april.

Vi HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 22 mars 1934 sålydende:

Fra 1 juli 1934 til 1 juli 1935 skal lospengene, som regnes av så vel lospliktige som ikke lospliktige fartøier efter taksttabellene i lov om losvesenet av 14 februar 1930, erlegges med et tillegg av 40 pct.

Herav tilfaller for de lospliktige fartøiers vedkommende de 30 pct. vedkommende sportellønte los, mens de resterende 10 pct. henlegges til et fond, hvorav der efter Kongens nærmere bestemmelse utbetales grunnbidrag til loser samt bidrag til skøitehold og til bestridelse av utgifter ved losgutters lønn.

For kretser hvor losintradene er så betydelige, at de enkelte losers inntekter blir uforholdsmessig store, når de foruten taksten tillike skal oppebære grunnbidrag og tillegg efter foranstående, kan Kongen eller den han dertil bemyndiger bestemme, at losenes anpart av tillegget skal nedsettes eller endog at den helt skal bortfalle, likesom også at der ikke skal tilståes dem noget grunnbidrag eller annet bidrag av fondet.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 6 april 1934.

HAAKON

(L. S.)

Joh. Ludw. Mowinckel

B. Rolsted

Kongelig resolusjon.

6 april.

I forbindelse med sanksjon av foranstående lov av 6 april 1934 om midlertidig forhøielse av losbetalingen bemyndiges Forsvarsdepartementet til å treffe de i sakens anledning nødvendige forføininger.

Kongelig resolusjon.

6 april.

I. Lov nr. 6 av 19 mai 1933 om forandring i lov inneholdende fundas for det kongelige Frederiks

6 april. Universitet av 28 juli 1824 med tilleggslover settes i kraft 1 juli 1934.

II. Der fastsettes reglement for juridisk embedseksamen ved Universitetet overensstemmende med et fremlagt utkast.

6 april. **Kongeleg resolusjon.**

I. I samnhøve med § 1 i lov um naturfreding frå 25 juli 1910, jfr. lov frå 14 juli 1916, skal etternemnde tre i Hordaland fylke vera freda mot skade eller øydeleggjing av alle slag:

1. Ein svartolder (*Alnus glutinosa*) kalla «Storoldri i Storlidi» på garden Holdhus gnr. 48 bnr. 3 i Hålandsdalen herad.

2. Ei barlind (*Taxus baccata*) kalla «Barlindi i Eikehola» på garden Øvredal gnr. 83 bnr. 4 i Os herad.

II. Fredingsvedtaki skal kunngjerast med oppslag på fredingsstadene.

6 april. **Kongelig resolusjon.**

I. I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om helseråd m. v. av 16 mai 1860 med senere forandringer og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sykdommer av 8 mai 1900 meddeles stadfesting på vedtak av herredstyret for Hof herred, Hedmark fylke, i møte 18 april 1933 om nye almindelige helseforskrifter og forskrift om meldeplikt når tuberkuløs syk skifter bopel.

II. De almindelige helseforskrifter som gjelder for herredet, stadfestet ved kongelig resolusjon av 13 februar 1882, opheves fra den tid de nye forskrifter trer i kraft.

De stadfestede nye helseforskrifter m. v. har følgende ordlyd:

§ 1. Herredet skal til enhver tid være delt i helsekretser med hver sin tilsynsmann valgt blandt helserådets medlemmer. Tilsynsmennene har hver i sin krets plikt til å påse helseforskriftene gjennomført og overholdt. Tilsynsmennene velges i første helserådsmøte, efterat nyvalgt herredstyre har begynt sitt virke, og fungerer til neste valg.

§ 2. Ved opførelse eller påbygning av bolig som er bestemt til varig opphold for mennesker, eller av uthus til sådan bolig, skal anmeldelse derom gjøres til nærmeste medlem av helserådet. Følgende blir da av ham å påse iaktatt:

a. Ved nybygg skal der til hustomt velges et sted med lett adgang til godt og rikelig drikkevann og tilfredsstillende kloakkavløp.

b. Avstanden mellom våningshus og matbod på den ene side, privet, stall, fjøs, grisehus og hus for fjærkre på den annen side, må ikke være mindre enn 10 m.

- c. Bebyggelsen skal ordnes således, at der kan komme så meget sol til beboelsesrummene som den til rådighed stående plass gir anledning til, og intet hus må anbringes sådan, at det borttar sollyset fra andre beboelseshus.
- d. Matjorden skal fjernes fra hustomten; denne skal være tørr og ved tilstrekkelig avgrøftning og avledning beskyttes mot overvann, og mot grunnvann til sådan dybde som anlegg av tørr kjeller gjør nødvendig. På tun og gårdsplass skal fordypninger utfylles så der ikke dannes vann- eller sølepytter.
- e. Våningshus som er bestemt til varig opphold for mennesker skal opføres på undermur av gråsten eller betong av minst 30 cm høide over jorden. Undermuren skal være tett, og hvor der ikke er kjeller skal den være forsynt med minst 2 trekkhull, hvert minst 150 cm² stort. Trekkhullene må være dekket med smågitret rist.
Over grunnmuren skal der legges isolasjonsbelegg. Er der ikke kjeller, må der mellom gulvet i 1ste etasje og jordoverflaten være minst 60 cm's avstand.
- f. Gulvet i nederste etasje skal være dobbelt og forsynt med tørr fyll mellom gulvene.
- g. Ethvert beboelsesrum som ikke har skråtak skal være minst 2,50 m høit fra gulv til loft. I eneboliger og småhus kan dog høiden innskrenkes til 2,35 m, og i enkelte rum som innredes fra nytt av i eldre bygning kan høiden med helserådets samtykke innskrenkes inntil 2,20 m. Er loftsbjelkene frittliggende, regnes høiden til disses underkant. I rum med skråtak må en så stor del av rummet, som svarer til halvdelen av dettes grunnflate, ha en høide på minst 2,5 m — i eneboliger og småhus 2,35 m, og høiden under skråtaket må intet sted være under 1,5 m. Innredes sådant rum fra nytt av i eldre bygning, kan med helserådets samtykke største høide under skråtaket innskrenkes til 2,20 m — og laveste høide til 1,25 m.
- h. I hvert beboelsesrum skal der være minst 1 vindu som kan åpnes. Vinduets lysåpning skal tilsvare minst $\frac{1}{10}$ av rummets gulvflate. Hvor lysforholdene er særlig gunstige kan dog en mindre lysåpning med helserådets samtykke tillates, likesom en større lysåpning kan kreves hvor lysforholdene er særlig ugunstige. I eldre beboelsesrum som ikke har noget vindu som kan åpnes, skal minst ett sådant anbringes innen 1 år efterat disse forskrifter er blitt stadfestet.

Midlertidige losjihus for tilfeldige arbeidere eller anleggsarbeidere skal helserådet forby brukt, hvis de ikke tilfredsstiller de krav i sanitær henseende som helserådet

6 april. anser nødvendig. Der skal ikke være større belegg på hvert rum, enn at det blir 10 m³ på hver person.

Hver arbeider skal ha egen seng og vanlig utstyr. Der skal være vaskestell i fornødent antall og eget rum til tørk av klær. Rummene i disse losjier skal daglig rengjøres.

§ 3. Kjellere skal være tørre, luftige og rene. Skjer der jevnlig ansamling av vann i en kjeller, skal helserådet ha rett til å påby sådan drenering av grunnen at kjelleren kan holdes tørr.

Kjellere skal ha vindu eller annen åpning, som kan brukes til luftveksling.

For kjellerrum som benyttes til beboelse, handel eller verksted, skal følgende bestemmelser gjelde: Høiden fra gulv til loft skal være minst 2,50 m. Overkanten av jorden på husets utside må intet sted stå mere enn 1 $\frac{1}{4}$ m høiere enn kjellerens gulv. Ytterflaten av veggene skal være skilt fra jorden ved en 60 cm bred luft- og lysgrav, som skal gå minst 20 cm dypere ned enn kjellergulvet og være godt drenert.

Grunnen under sådant kjellerrum skal være drenert og fylt med et minst 20 cm høit lag av puksten. Gulvet skal være dobbelt og fylt med tørr fyll. Det underste gulv skal være av vanntett stoff — asfalt, cement eller lignende; det øverste skal være et minst 6 $\frac{1}{2}$ cm tykt, godt sammenploiet tregulv. Rummet skal være forsynt med ovn og friskluftsventilasjon etter helserådets nærmere anordning.

Det skal være minst 1 vindu som kan åpnes. Vindusflaten skal være minst $\frac{1}{10}$ av gulvflaten.

§ 4. Brukes i beboelsesrum kokeovn skal der anbringes hensiktsmessig innretning til bortledning av dampen.

§ 5. Finner helserådet noget bebodd hus eller annet oppholdssted for mennesker å være skadelig for helsen på grunn av mangel på lys eller luft, ved fuktighet, urenslighet, overfylling av mennesker eller av andre grunner, kan det forby at huset eller rummet brukes inntil manglene er rettet.

Intet skolelokale eller annet forsamlingslokale må tas i bruk før det er godkjent av helserådet.

§ 6. Husdyr, undtagen hund og katt, må ikke huses inne i beboelsesrum, eller i rum som benyttes som opbevaringssted for matvarer, og der må fra dyrenes oppholdssted ikke kunne skje tilsig til noget sådant rum eller til brønn, bekk eller annet sted hvorfra tas drikkevann for mennesker eller dyr, vann til annet husbruk eller vann til bruk i bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- eller nydelsesmidler. I tettere bebyggede strøk kan helserådet fastsette spesielle forholdsregler for, eller ganske forby, at der holdes husdyr av foran nevnte slags,

hvis dermed følger sanitære ulemper. Helserådet bestemmer 6 april. hvilke strøk der til enhver tid er å anse som tettere bebyggede.

§ 7.

a) Til ethvert våningshus skal der innrettes et privet, der må ligge minst 10 m fjernet fra eget eller andres våningshus og matbod samt fra offentlig eller felles privat vei. Fra privetet må der ikke kunne skje tilsig hverken til noget av de nevnte steder, eller til opkomme, brønn, bekk eller andre steder, hvorfra tas drikkevann for mennesker eller husdyr eller vann til annet husbruk, og heller ikke til vann, som brukes i bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- eller nydelsesmidler.

b) Ved bygninger og steder hvor der jevnlig samles mange mennesker, f. eks. ved faste utstillingsplasser, kommunelokaler, kirker, bedehus, hoteller, skoler, verksteder, ungdomslokaler eller andre forsamlingslokaler, skal der finnes priveter og urinsteder — særskilt for hvert kjønn, og av sådan størrelse og innredning som helserådet for hvert sted bestemmer.

c) Privetbinger skal være innklædd og påfylles strømidler så ofte og i sådan mengde at ekskrementene holdes tildekket. Bingen skal tømmes minst 2 ganger årlig, og ellers når helserådet av sanitære grunner krever det.

Med helserådets samtykke kan privet innrettes i egen bygning eller i annen uthusbygning i kortere avstand enn 10 meter fra våningshus, matbod og vei eller inne i våningshus, hvis der er innrettet frostfritt vannklosett eller klosettinnretning med flyttbare beholdere. Følgende skal da iakttas: Der må ikke komme stank fra privetet til beboelsesrum, kjøkken eller rum hvor matvarer opbevares. Privetet skal ha tette vegger og dør som kan holdes ordentlig igjenlukket. Det skal ha vindu, som kan åpnes til fri luft, og være forsynt med luftpipe. Setet skal være forsynt med tilhengslet lokk. Brukes flyttbare beholdere skal de stå i kasse på tett underlag. Beholderne skal jevnlig påføres et strømiddel i så stor mengde, at ekskrementene dekkes. Beholderne skal tømmes før de blir $\frac{3}{4}$ fulle, eller oftere hvis helserådet av sanitære grunner forlanger det. Ved hver tømning skal beholderne gjøres ordentlig rene. Priveter skal alltid holdes tilbørlig rene.

Anbringes pissoarer inne i beboelseshus, skal de innrettes som foran omhandlet for klosettrum i beboelseshus. Anbringes urinsteder annet sted, skal helserådets nærmere bestemmelse derom efterfølges. Pissoarer skal gis avløp til kloakk eller annet av helserådet godkjent sted. De skal holdes godt rene.

Pissoarer og deres avløp skal alltid innrettes således, at det ikke skjer tilsig derfra til beboelseshus, kjøkken, matbod, bekk, brønn, opkomme, eller andre steder, hvorfra tas drikkevann for mennesker eller dyr, vann til annet husbruk eller

6 april. vann til bruk i bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- eller nydelsesmidler.

§ 8. Sjøppel, feieskarn eller annet avfall så vel fra beboelseshus som fra bedrifter skal enten brennes, samles i tette med lokk forsynte kasser, legges i kompost, eller bortbringes til sted, som dertil måtte være anvist av helserådet. Benyttes kasser skal de tømmes og rengjøres, før de blir ganske fulle, og så ofte at stank undgås, og dessuten når helserådet av sanitære grunner finner det nødvendig.

Komposter eller andre oplag av avfall eller gjødningsstoff må ikke legges nærmere allfarvei, beboelseshus eller matbod enn 10 m. De skal alltid holdes vel tildekket med jord, og de skal anlegges således, at derfra ikke skjer tilsig til brønn, bekk, eller annet sted hvorfra tas drikkevann til mennesker eller dyr, vann til annet husbruk, eller vann til bruk i bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- eller nydelsesmidler.

Sjøppelvann, skyllevann og lignende må ikke slås utenfor husdøren eller i nærheten av våningshus og matbod, men i godt tildekkede synkebrønner eller synkegrøfter, som ikke må ligge nærmere våningshus, matbod eller allfarvei enn 10 meter, og således at derfra ikke skjer tilsig til ovennevnte steder, eller til sted hvorfra tas drikkevann — eller til nabos eiendom uten dennes tillatelse. Synkebrønner og synkegrøfter skal rengjøres og spyles så ofte det viser sig nødvendig. Kloakkvann skal ledes til stor synkebrønn, synkegrøft, til stenur eller beleilig bakkeskråning under hensyntagen som ovenfor nevnt. Enhver vask hvori tømmes skyllevann skal være forsynt med fast rist og vannlås.

Eiere av våningshus er pliktig til å anlegge kloakk på den måte som helserådet foreskriver, når det efter helserådets skjønn av sanitære grunner anses påkrevd og kan gjøres uten uforholdsmessige omkostninger for eieren.

Åtsler skal enten brennes eller nedgraves på et avsides sted, minst 1 meter under jordoverflaten. Fra uthus eller bedrifter må der ikke skje tilsig av gjødsel eller andre illeluktende eller forråtnende stoff til vann, som benyttes som foran nevnt, heller ikke til offentlig eller felles privat vei, og ikke til nabos eiendom uten hans tillatelse.

For dyr som har lidt av smittsom sykdom som er undergitt særlig offentlig forsorg, blir de regler å følge som er gitt herom i den til enhver tid gjeldende lovgivning.

§ 9. Transport av gjødsel og avfall på offentlig vei skal foregå på sådan måte, at intet av betydning spilles. I tettere bebyggede strøk og på marker som har helning til brønn, bekk eller annet sted, hvorfra tas drikkevann til mennesker

eller dyr, vann til annet husbruk, eller til bruk i bedrift som 6 april. omsetter eller tilbereder nærings- eller nydelsesmidler, skal gjødningsstoffene enten hurtigst mulig nedmuldes eller tildekkes med jord. Privetgjødning må ikke oplegges eller spredes nærmere brønn, bekk eller annet sted, hvorfra vann tas til bruk som foran nevnt, enn 10 meter, og annen naturlig gjødsel ikke nærmere enn 5 meter.

§ 10. Brønn, bekk eller annet vann hvorfra der tas drikkevann for mennesker eller dyr, vann til annet husbruk, eller til bruk i bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- eller nydelsesmidler, må ikke forurenses på noen som helst måte. Til bruk som foran nevnt må ikke benyttes vann tatt fra sted, som ligger privet, urinsted, eller gjødseloplag nærmere enn 10 meter, eller som har tilsig derfra.

Renvannsbrønner skal på hensiktsmessig måte beskyttes mot overvann; de tømmes og renses minst 1 gang årlig eller oftere, hvis helserådet av sanitære grunner krever det. Renvannsbrønner som ikke er større enn 2 meter på hver kant skal være stensatt eller på annen måte klædt på siden, overbygget og forsynt med tilhengslet lokk.

Helserådet kan til enhver tid forby at drikkevann benyttes, som det finner uhygienisk til bruk.

§ 11. Ved anlegg av bedrifter som helserådet antar kan volde sanitære ulemper, skal planen for anlegget forelegges for og godkjennes av helserådet, før driften påbegynnes. Enhver bedrift av denne art, også de som allerede er igang, skal være underkastet helserådets tilsyn.

Hvis det viser sig, at noen bedrift blir drevet med større fare for den almindelige sundhetstilstand, enn der nødvendig flyter av dens eget vesen, skal vedkommende rette sig efter de pålegg, som helserådet gir til forebyggelse av den sanitære fare.

§ 12. Innredning av slakterier, pølsemakerier, bakerier, meierier, og lignende steder for tilvirkning, opbevaring og behandling av matvarer skal være godkjent av helserådet, som også i ethvert tilfelle kan gripe inn, hvis mangler ved renhold eller andre sanitære misligheter gjør det påkrevet.

§ 13. Til bruk for mennesker må der ikke fallbys, selges, eller på annen måte overdras bedervede eller sundhetsskadelige nærings- eller nydelsesmidler, og heller ikke bruksgjenstander som kan være skadelige for sundheten, fordi de inneholder giftige bestanddeler.

Det er forbudt å selge nærings- eller nydelsesmidler, som er tilsatt noget stoff, som av helserådet anses skadelig for sundheten, eller som er skikket til å skjule, at vedkommende vare er bedrevet.

6 april.

Inntil de pågjeldende mangler er rettet kan helserådet forby, at det blir solgt eller på annen måte overdratt nærings- eller nydelsesmidler, som kommer fra eller falholdes på steder, hvor der ikke blir iakttatt den tilbørlige renslighet ved varenes tilvirkning, behandling, opbevaring eller forsendelse.

Helserådet er i øiemed som nevnt i denne paragraf berettiget til å fordre utlevert de fornødne prøver, som eieren dog kan kreve betalt etter almindelig pris, hvis det ikke viser sig nødvendig å skride inn overfor vedkommende vare. Helsesrådet kan midlertidig forby salg og annen overdragelse av nærings- eller nydelsesmidler, som er kommet fra eller selges fra steder, hvor der blandt mennesker eller dyr forekommer tilfelle, eller finnes noen basillebærer, av farlig smittsom sykdom, som kan utbres med varene.

Hvor det er nødvendig, kan helserådets ordfører skride inn på helserådets vegne, men han må snarest mulig forelegge saken for helserådet. Dette kan beslutte, at varer som finnes skadelige skal tilintetgjøres, eller på annen måte uskadeliggjøres på vedkommende selgers bekostning.

§ 14. Så lenge kjøttkontroll ikke er innført i herredet, må kjøtt og fleisk av selvdøde dyr, eller av dyr som er slaktet på grunn av sykdom, ikke selges uten attest fra dyrlæge om at det er brukbart til føde for mennesker.

§ 15. Fjøs skal være lyse. De skal holdes rene og vel luftet. Storrengjøring minst 1 gang om året: Vaskning av guly, vegger, tak og alt inventar med grønnsåpe og varmt vann og utluftning med gjennomtrekk i flere dager.

Kjørene skal holdes rene.

Under melkningen må ikke bæres om stråfor, måkes ut gjødsel eller annet foretas som kan frembringe støv eller stank i fjøset.

Melkekar og melk må behandles med den største renslighet. I ethvert fjøs skal der være en vaskevannsstol med vaskefat, såpe og rent håndklæ. Den som melker skal være iført et rent hvitt armforklæ og skal før melkningen såpevaske sine hender, og er juret eller kuas bakpart tilsølet, må der før melkningen foretas en grundig avvaskning av de tilsølte partier og etterpå en fullstendig avtørring med ren, tørr klut.

Melken må snarest bringes ut av fjøset.

Melk må ikke opbevares i beboelsesrum. Kan dette ikke undgås, må de kar hvori den opbevares være tildekket. Under ingen omstendighet må dog melk opbevares i soverum, eller i rum hvor syke oppholder sig.

Ved smittsom sykdom eller mistanke om sådan i en husstand skal alt salg av melk på stedet stanses — likeledes tilbakeholdes all melk fra syke dyr inntil forholdet er undersøkt.

Forskrifter for butikker.

6 april.

§ 16. Enhver butikk skal holdes ren og godt utluftet, utenfor inngangsdøren skal der være anbragt fotskraper. Gulv og disker skal daglig rengjøres. Tørrfeining er forbudt, likeså spytning på gulvet. Helserådet kan gi påbud om, at der skal finnes et tilstrekkelig antall spyttbakker av en av helserådet godkjent størrelse og form. Spyttbakkene skal i tilfelle daglig rengjøres, og deres innhold brennes. Deres bunn skal være dekket av fuktig sagmugg, torv eller lignende. På iøinefallende steder skal finnes opslag om forbud mot spytning på gulvet. Butikker hvor der selges melk, fløte eller andre matvarer, og rum hvor melk eller matvarer, som skal selges, blir bearbeidet eller tilberedt, må ikke brukes som soverum eller kjøkken. Disse butikker og rum skal være forsynt med rent vaskevann, såpe og rene håndklær, og de personer som håndterer varene skal jevnlig vaske sine hender. De skal iaktta renslighet ved innpakningen og må f. eks. ikke blåse posene op eller vete fingrene i munnen.

Melk, fløte og andre matvarer skal beskyttes mot støv og annen urenhet så vel i butikkene som i tilberedningsrummene og lagerrummene. Når det lar sig gjøre, skal varene anbringes i vel renholdte tildekkede kar, skuffer, skap med dører, hyller med forheng eller lignende. Vekt- og måleredskaper som benyttes ved handel med melk eller andre matvarer, skal være rene, når de brukes. I melkeutsalg må der ikke drives handel med andre varer, som kan forurense melken eller gi den usmak. Det er selgeren forbudt å pakke inn matvarer i aviser eller urent papir. Ved omførsel av matvarer skal de beskyttes mot regn, støv og all annen forurensning.

De bestemmelser som er gitt i § 12 for bakerier, slakterier, meierier m. v., skal også gjelde for butikker hvor der selges melk, fløte eller andre næringsmidler.

Tobakksrøkning er forbudt i butikker, hvor der selges matvarer. Kundene må ikke berøre andre matvarer enn dem som de kjøper. Opslag herom og om forbud mot tobakksrøkning skal finnes på lett iøinefallende sted i vedkommende butikker.

I hver butikk skal der være opslått særavtrykk av ovenstående bestemmelser.

§ 17. Når en tuberkuløs hvis sykdom er forbundet med smittefarlig avsondring forandrer bopel, skal melding derom gis til helserådets ordfører av den av helserådet opnevnte tilsynsmann for vedkommende krets, og av dem fra hvem den syke flytter.

Når en lærer har grunn til å anta, at et skolebarn lider av utøi, skabb eller annen smittsom hudsykdom, skal han

6 april. sende barnet hjem med skriftlig opfordring til vedkommende i hjemmet om å sørge for, at barnet blir befridd for sitt utøi, eller sin hudsykdom, før det påny sendes i skolen. På samme måte skal skolebarn som læreren antar lider av annen smittsom sykdom, bli sendt hjem med skriftlig opfordring om at læge må bli rådspurt.

§ 18. Gang-, sengklær og andre gjenstander som har vært benyttet av personer, som har lidt av smittsom sykdom, eller som har henstått i rum hvor disse personer har opholdt sig, må ikke avhendes eller overlates andre til bruk, før de er rensset etter helserådets nærmere bestemmelse. Rum hvor personer lidende av smittsom sykdom har opholdt sig, skal også renses etter helserådets anvisning.

Offentlige boksamlinger.

§ 19. Ved utlån av bøker fra offentlige boksamlinger skal følgende iakttas:

Bøker må ikke utlånes til personer lidende av akutt smittsom sykdom, eller til personer som tilhører husstand innen hvilken der er sådan sykdom. Blir en person som har tillåns bøker fra offentlig boksamling angrepet av smittsom sykdom, eller sådan bryter ut innen den husstand til hvilken han hører, skal bøkene desinfiseres før de utlånes til andre.

Alle bøker i offentlig boksamling skal 1 gang årlig ettersees av den som forestår boksamlingen sammen med nærmest boende medlem av helserådet. Særlig skitne og utbrukte bøker skal da kasseres.

Tjenerhold.

§ 20. Tjenere skal skaffes tilstrekkelig ventilerte, tette og varme soverum, særskilt for mannlige og kvinnelige tjenere.

Bevertninger og forsamlingslokaler.

§ 21.

1. Bevertningslokaler og alle værelser som hører til bedriften samt kjøkkener må ligge slik til, at de får tilstrekkelig lys. Den effektive vindusflate skal utgjøre minst $\frac{1}{10}$ av gulvflaten, og minst ett vindu skal kunne åpnes. Rummene skal kunne opvarmes og utluftes tilstrekkelig. Gulv, vegger, vinduer og tak må være i sådan stand, at de lett kan holdes rene. Lokalene, ganger og trapper skal holdes kunstig oplyst, når de ikke er oplyst av dagslyset.
2. Alle værelser som brukes til bedriften skal daglig utluftes godt; hver dag skal gulvene og vinduspostene vaskes og støv tørres av møblene med fuktig klut. Umalte bord,

kjøkkenbenker, fjeler m. v. skal hver dag renskures. Minst 4 ganger om året skal alle møbler vaskes med varmt vann og såpe eller gjøres grundig rene på annen av helserådets ordfører godkjent måte. Vegger og tak skal 2 ganger årlig enten males, hvittes eller vaskes. Tilsølte deler av veggene skal straks rengjøres. Vinduene skal vaskes og pusses så ofte det trengs, iallfall minst én gang månedlig. Ganger og trapper skal holdes rene; de skal vaskes minst 3 ganger i uken. Ved inngangsdøren skal anbringes fot-skrapers eller dørmatte som må rengjøres hver dag. Tørr feining og tørr avstøvning er forbudt.

3. I alle rum som benyttes av gjestene skal der finnes det nødvendige antall spyttebakter, som daglig skal rengjøres; innholdet skal brennes op eller behandles på annen av helserådet godkjent måte. Spyttbakkene må alltid være påfylt sagmugg, torv e. l. og må være plasert på et lett iøinefallende sted. Spytting på gulv, ganger og trapper er forbudt.
4. Brukt servise skal rengjøres ordentlig før det bringes sammen med det rene. Urent servise må ikke tilbys noen gjest. Sprukne emaljekar må ikke benyttes. Kobberkar skal være vel fortrinnet, og kopper eller glass med skår eller sprekker må ikke brukes. Brukes der ikke til opvasken opvaskmaskine som er godkjent, skal kopper og alt annet servise vaskes i to vann og kokes (ett til vaskning tilsatt såpe eller soda og ett til skylling, hvorefter det kokes). Skyller skal daglig fjernes fra lokalet.
5. Opbevaringssteder for matvarer skal være tørre og må kunne utluftes til fri luft. De skal gjøres grundig rene minst én gang månedlig, issskap (-kasser) dog minst én gang om uken. Melk, fløte og andre matvarer skal opbevares på sådan måte, at de er beskyttet mot støv og annen forurensning, ikke får usmak av andre varer og heller ikke er tilgjengelig for fluer eller andre dyr. Opbevaringssted for matvarer må ikke benyttes som soverum.
6. Betjeningen skal være iført ren og ordentlig drakt. Matvarer må ikke berøres med urene hender. Der skal alltid finnes rent vaskevann, såpe og håndklær til bruk for betjeningen, og verten må påse at dette benyttes efter behov. Personer med smittsom, stinkende eller væskende sykdom må ikke tillates å tilberede eller servere mat eller drikke for gjester.
7. Det er forbudt å drikke av vannbeholderens øse. Vann skal serveres i glass eller kopp, som etterpå rengjøres som under punkt 4 angitt. Matgryten må ikke benyttes til

- 6 april. klæsvask; klæsvask må heller ikke foregå i herbergers eller bevertningers kjøkkener.
8. Privetavlukkenes seter og gulv skal hver dag rengjøres. Brukes privetbeholdere skal det daglig has på strømidler. Tømning av beholdere skal skje før de blir $\frac{3}{4}$ fulle. Også hvor der er binger skal has på strømidler. Tømning skal foretas 4 ganger årlig eller oftere om nødvendig for å undgå overfylling. På privetene skal finnes papir. Priveter som ikke får direkte lys utenfra skal opplyses kunstig. Priveter og pissoarer skal legges således og holdes i sådan stand, at stank derfra ikke trenger inn i værelser, kjøkken eller opbevaringssted for matvarer, og at de heller ikke generer nogen nabo. Helserådet kan gi ytterligere forskrifter for tømning og renhold, når det finner det påkrevet.
 9. Trekk på møblene skal være av stoff, som er lett å holde rent og lett å desinfisere.
 10. Ovenstående forskrifter for bevertninger skal også gjelde for forsamlingslokaler.

Herberger.

§ 22.

1. De forskrifter som ovenfor gjelder bevertninger skal også gjelde for herberger.
2. Hver dag skal senger som benyttes bli opredd, dyner og puter opristes og stå opslått 3 timer til utluftning. Utenpå overbredslet skal det være et varetrekk (tett lerretspose), som kan vaskes. Underlaget skal dekket med et laken. For hver ny losjerende skal det skiftes rent varetrekk, laken og putevar, og for samme losjerende skal de skiftes rene minst én gang i uken. Tilsølte sengkler, laken eller putevar skal straks ombyttes med rene. Helserådets ordfører skal efter samråd med politiet gi bestemmelse om hvor ofte og hvorledes desinfeksjonen eller rensning skal foretas med sengkler, som ikke kan vaskes; dette skal skje minst 4 ganger årlig.
3. I ethvert soveværelse skal det finnes vaskestell, rent vann, såpe og håndklær og lett adgang til rent drikkevann. Er der flere losjerende på samme værelse skal hver av dem ha særskilt håndklær, drikkeglass og såpestykke, som skal skiftes nytt for hver losjerende. Drikkeglass og vaskevannsfat skal rengjøres hver dag. Det er forbudt å ha kam og hårbørste på soveværelsene til bruk for de losjerende.
4. I ethvert soveværelse tillates bare så mange å sove, at det blir minst 12 m³ luft på hver; to barn under 10 år

gjelder i så henseende for én. Kommer verten til kunnskap om, at han har hatt personer i losji som lider av eller mistenkes for å lide av smittsom sykdom, har han øieblikkelig å melde dette til helserådets ordfører, og å etterkomme de pålegg som denne gir ham.

5. I ethvert værelse kan helserådets ordfører forlange at et eksemplar av disse forskrifter slås op med opplysning om hvor mange som har lov til å bo på værelset.

§ 23. Undlater nogen innen den av helserådet satte frist å treffe de foranstaltninger, som ifølge disse forskrifter eller ifølge helserådets lovmedholdig fattede beslutninger påhviler ham, kan helserådet la foranstaltningene utføre på hans bekostning.

§ 24. Hvor forholdene gjør det påkrevet, kan helserådet innrømme avvikelser fra helseforskriftenes bestemmelser.

§ 25. Disse forskrifter trer i kraft 3 — tre — måneder efterat de er stadfestet og kunngjort på behørig måte.

Kongelig resolusjon.

6 april.

I. I henhold til §§ 11 og 4 i lov om sundhetskommisjoner m. v. av 16 mai 1860, jfr. lov nr. 15 av 6 juni 1930, og i henhold til § 3 i tuberkuloseloven av 8 mai 1900 meddeles herved stadfesting på vedtak av Ytre Sandsvær herredsstyre, Buskerud fylke, i møter 30 januar 1932 og 21 desember 1933 om nye almindelige helseforskrifter, epidemiforskrifter og forskrift om meldeplikt når tuberkulose syke skifter bopel.

II. De almindelige helseforskrifter og epidemiforskrifter som nu gjelder for herredet, stadfestet ved kongelige resolusjoner henholdsvis av 26 september 1919 og 19 november 1901, opheves herved fra den tid de nye forskrifter trer i kraft.

De stadfestede nye helseforskrifter m. v. har følgende ordlyd:

I. Om boligforhold.

§ 1. Ved nyopførelser, hovedreparasjoner eller flytninger av bygninger skal den som vil bygge sende skriftlig anmeldelse til helserådet gjennom tilsynsmannen i vedkommende helsekrets minst 1 måned før arbeidet skal påbegynnes. Selv uten sådan anmeldelse har dog tilsynsmannen å påse at herredets bygningsregler overholdes, og rapportere overtredelser til helserådets ordfører.

§ 2. Alle beboelseshus skal søkes lagt på tørrlendt grunn, og plasseres slik at mest mulig sol kommer inn i daglig- og soveværelser. Intet hus må anbringes sådan at det borttar sollyset fra annet beboelseshus. Byggegrunnen skal befries for matjord,

6 april. og dreneres slik at den blir tørr. Rundt huset skal terrenget planeres sådan at der såvidt mulig blir helling til alle sider.

§ 3. Ethvert våningshus skal ha grunnmur av minst 30 cm høide over jordsmonnet, den må være betryggende isolert, så ikke fuktighet fra grunnen kan trenge op i bygningen. Der skal være et isolerende mellemlag mellom grunnmur og nederste del av bygningen. Hvor det ikke er kjeller skal det, medmindre gulvet er betryggende isolert mot fuktighet fra grunnen, være minst 60 cm avstand mellom gulv og underliggende jordsmonn. Grunnmuren må da være forsynt med trekkhul av minst 10×15 cm tversnitt på minst to sider, trekkhullene må være dekket med smågitret rist. Enhver kjeller under gulv skal være forsynt med minst ett vindu hvorigjennem der kan luftes.

§ 4. Gulvene skal være tette og være dobbelte, og gulv-fyll må være ren og uantendelig. Fyll av gamle bygninger eller fyll av bare torvmuld tillates ikke brukt, heller ikke sagflis uten den er blandet med lere. Impregnert papp kan brukes til pakning. Himlingen skal i øverste etasje være dobbelt.

§ 5. Almindelige beboelsesrum må ikke innredes med mindre høide under taket enn 2,50 m. I rum som innredes med skråtak og skal benyttes til ophold for mennesker, må høiden under taket ingensteds være mindre enn 1,50 m; hvor rummet er høiest, må høiden under taket være minst 2,50 m. Hvis gulvflaten i rum der benyttes som ophold for mennesker ikke er minst 6 m^2 , må rummet stå i åpen forbindelse med et tilstøtende rum. Ved nyinnredning i eldre bygninger kan høiden under taket med helserådets samtykke nedsettes til 2,2 meter.

§ 6. Ethvert beboelsesrum skal ha vindu ut mot uoverdekket plass, den effektive lysåpning skal være minst $1/10$ av rummets gulvflate. Hvor lysforholdene er særlig gunstige, kan helserådet tillate en mindre lysåpning, likesom det kan forlange en større lysåpning, hvor lysforholdene er særlig ugunstige. Likevel må vindusflaten i almindelige beboelsesrum aldri utgjøre mindre enn 1 m^2 samlet for hvert rum. Minst ett vindu må kunne åpnes, og hvor det er flere, minst halvparten.

§ 7. Kokeovn må ikke anvendes i beboelsesrum eller kjøkken uten å være forsynt med tilstrekkelig virksom dampheite eller annen betryggende ventilasjon, så røk og damp undgås.

§ 8. I nye murhus må puss og innredningsarbeider ikke påbegynnes før det er gått minst 6 uker efterat bygningen er bragt under tak. Kjellerrum må bare med helserådets tillatelse anvendes til beboelse. Vindu i bebodde kjellerrum må ikke vende ut mot innelukket gårdsrum, og der må i minst 10 ms avstand ikke være bebyggelse utenfor vinduet. Rummenes og vindusflatens størrelse og innretning skal være den samme som

for almindelige beboelsesrum bestemt. Den over jordoverflatens 6 april. nivå liggende del av lysåpningen skal utgjøre minst $\frac{2}{3}$ av den samlede vindusflate. Gulvet må dekkes av asfalt, cement eller lignende vanntett materiale, og ovenpå samme legges tregulv uten fyll. Der må dreneres og isoleres tilstrekkelig, så at grunnfuktigheten ikke stiger op i gulv eller vegger. Gulvet må ligge minst 0,5 m over høieste grunnvannstand. Utenfor disse beboelsesrum og utenfor de øvrige rum, som ved dør eller åpning står i umiddelbar forbindelse med disse, skal det anlegges en luft- og lysgrav som er minst 60 cm bred. Lysgraven skal gå minst 20 cm under gulvets nivå og være tilstrekkelig drenert, så opsamlet vann sikkert og lett kan finne avløp. I rum som støter umiddelbart op mot disse beboelsesrum må der ikke opbevares illeluktende saker. For øvrig må byggherren iakta alle de forskrifter helserådet for hvert tilfelle måtte gi med hensyn til rummets ventilasjon eller øvrige sanitære innredning.

§ 9. Innredes bryggerhus, stryke- eller rullerum i kjeller, må det også her sørges for at rummene efter omstendighetene blir tilstrekkelig tørre, lyse og rummelige. Der må alltid sørges for her som annensteds hvor sådanne rum brukes, at fuktighet og damp blir avledet ved passende innredning: damplette, ventilasjonsåpning eller lignende.

§ 10. Midlertidige losjhus for tilfeldige arbeidere eller anleggsarbeidere skal helserådet forby brukt, hvis de ikke tilfredsstiller de krav i sanitær henseende som helserådet anser nødvendig. Der skal ikke være større belegg på hvert rum enn at det blir 10 m^3 på hver mann. Hver arbeider skal ha egen seng og vanlig utstyr. Der skal være vaskestell i fornødent antall, eget rum til tørk av klær. Rummene i disse losjhus skal daglig gjøres rene.

§ 11. Finner helserådet noget bebodd rum å være skadelig for helsen på grunn av fuktighet, urenslighet, overfylning av mennesker, manglende tilgang på lys, for liten luftveksel o. l., skal helserådet pålegge vedkommende å rette manglene innen en gitt frist og forby bruken av rummet inntil dette er skjedd. Der forlanges minst 10 m^3 pr. voksen beboer, for barn forholdsvis mindre.

II. Om husdyrhold.

§ 12. Husdyr, undtagen hund og katt, må ikke huses i eller under våningshus eller i rum, som har tak eller vegg felles med beboelseshus eller opbevaringssted for matvarer.

§ 13. Helserådet kan i tettere bebyggede strøk forby husdyrhold når det foranlediger sådanne sanitære ulemper som vedkommende ikke kan eller vil avhjelpe.

6 april. III. Om utvendige rum, gårdsrum, søppel, gjødsel, kloakker og veier.

§ 14. Hver bebodd leilighet skal ha adgang til lokum; der skal være minst ett for hver 10 beboere. For større bygninger, leiegårder, fabrikker, arbeiderboliger, kirker, skoler, forsamlingslokaler o. s. v., hvor mange folk bor eller ferdes, skal der være lokum og pissoar i den utstrekning som helserådet til enhver tid finner påkrevet og alltid særskilt for de to kjønn. Privet må ikke innredes i våningshus uten etter helserådets spesielle tillatelse, og dets innredning må i ethvert tilfelle godkjennes av dette. Rum for binger eller beholdere skal holdes lukket av tettsluttende lem, og de skal ha en trekkpipe som er minst 24 cm $\times$ 24 cm i tverrsnitt, og som føres helt op i høyde med taket.

§ 15. Priveter og urinsteder skal alltid holdes tilbørlig rene. De må være innrettet med tett kasse eller tønne som lett kan tømmes, eller der må innrettes tett bing. Kassen eller tønne må stå på vanntett underlag og skal ikke være synlig utenfra. De skal tømmes så snart de er $\frac{2}{3}$ fulle, i hvert fall hver vår og høst. Helserådet skal i ethvert tilfelle anordne det nødvendige ved innredning av nytt lokum eller påby mangler rettet ved eldre sådanne når der oppstår ulempe gjennom stank, utetthet, opfylning, eller andre misligheter, særlig under opptredende epidemier. Der skal i alle tilfelle strøes med torv, jord, aske, kalk o. l. så der ikke oppstår stank. Utgiftene hermed påhviler eieren.

§ 16. Stall, fjøs, hønse- og grisehus, lokum, pissoar og lignende hus, likesom oplagssteder eller utkastelsessteder for gjødsel og avfall må være fjernet minst 10 m fra våningshus, matbod og allfarvei, eller være slik innrettet at stank, tilsig eller annen urenslighet derfra ikke forulemper mennesker eller dyr. De må ikke ha direkte tilsig til vanntak eller brønn og skal være fjernet minst 10 m fra disse. Gjødsel og avfall kan av helserådet tillates oplagt inntil 2,5 m fra nabotomt og allfarvei, men hvis de forvolder stank eller annen ulempe, skal de dekkes med jord eller lignende; utgiftene dermed påhviler eieren.

§ 17. Intet avfall av noget slags må kastes utenfor husene eller i åpne kloakker eller grøfter, men det må bringes i dertil innrettede beholdere eller på søppelhauger som må ligge minst 10 m fra beboelseshus, drikkevanntak eller brønn, og ikke har tilsig til disse. Spesielt innrettede beholdere for søppel etc. skal påbys brukt i tettere bebyggede deler av herredet. Disse avfallsdynger skal tildekkes med eller påfylles passende strøning. Utgiftene dermed påhviler eieren.

§ 18. Tømming av binger, gjødselhauger, søppelkasser, avfallsdynger o. l. skal skje minst hver vår og høst og ellers så ofte at overfylning, stank og andre ulemper undgås. Utenfor

gårdsbruk må all transport i sommerhalvåret skje i lukkede og tette beholdere. Disse siste kan av helserådet påbys innvendig bestrødd med torv, kalk e. l. Helserådet kan fastsette bestemt tid for denne transport og tømning, likeledes kan det bestemme tiden for enhver transport av gjødsel og avfall fra omliggende utenbygds steder. I tilfelle av epidemier eller truende utbrudd av sådanne kan helserådet helt forby sådan avhenting, medmindre gjødselen eller avfallet er blitt desinfisert og bevidnelse derom foreligger fra helserådets ordfører på utførselsstedet. Likeledes kan det ytterligere skjerpe disse bestemmelser om tømning og påstrøning ifall det finner det nødvendig efter herom fattet beslutning i henhold til sundhetslovens § 15.

§ 19. Selvdøde dyr eller dyr slaktet på grunn av sykdom må ikke kastes i elv, vannløp eller innsjø, men må opbrennes hvis helserådet krever det, eller nedgraves tilstrekkelig dypt på sted hvor der ikke er tilsig til vanntak. For dyr som har lidt av smittsom sykdom der er undergitt særlig offentlig forsorg, blir de regler å følge som er gitt herom i den til enhver tid gjeldende lovgivning.

§ 20. Hvor kloakk inntil en avstand av 32 m kan tilknyttes offentlig kloakk eller grøft, er eier av våningshus, når helserådet forlanger det, på egen bekostning forpliktet til å anlegge en sådan. Kloakken må være forsvarlig utført, ha innretning til å opta overvann og spillvann, ventileres og være frostfri, og må med letthet kunne holdes i orden og renses, så stank og annen ulempe til enhver tid undgås. Forårsaker utmunning av kloakk i åpne grøfter, rennesten eller annet sted på innmark stank eller ulemper, kan helserådet påby rette vedkommende å endre forholdet og i tilfelle forby bruk av kloakken inntil manglene er avhjulpet.

Rensning av kloakker og kummer må skje til tider og på den måte at minst mulig ulempe derved opstår. Rensning må skje så ofte at avløpet ikke stanser op eller stank opstår til ulempe for omkringboende. Det optatte bunnfall må straks føres bort. Skadelige eller illeluktende væsker fra fabrikker eller andre anlegg og bedrifter må kun ledes gjennom lukkede avløpsrenner eller på annen av helserådet godkjent måte. De må ikke ledes til offentlig eller privat kloakk direkte eller gjennom samlelum uten helserådets samtykke. Ved nybygning er eieren forpliktet til å sørge for kloakkledning, selv om avstanden til betryggende kloakk er over 32 m, når det er nødvendig av sanitære grunner, og anlegget ikke medfører uforholdsmessige utgifter.

§ 21. Skyllervann og lignende må ikke ledes ut gjennom husvegg uten å føres videre gjennom rørledning til synkebrønn, kloakk eller grøft. Ledningen må ikke munne ut så nær beboel-

6 april. seshus at den forårsaker stank. Enhver vask skal være forsynt med vannlås.

§ 22. Innredning av vannklosett må for hvert tilfelle godkjennes av helserådet, som kan forlange sig forelagt plan med riss over det påtenkte anlegg. Helserådet kan ta det forbehold for tillatelsen til bruk av vannklosett som det finner nødvendig i hvert enkelt tilfelle.

§ 23. Huseiere i tettere bebyggede strøk skal holde rent fortauet og den halve gate utenfor sine respektive eiendommer.

§ 24. Gårdsrummet til ethvert beboelseshus skal alltid holdes rent og tørt, og ujevnheter i jordsmonnet må fjernes, så der ikke dannes sølepytter.

IV. Om drikkevann og brønner.

§ 25. Brønner hvorfra mat- og drikkevann kjøres, bæres eller ledes, skal ha et ytre vanntett lag av 1,5 m dybde og minst $\frac{1}{4}$ m tykkelse når det er av cement, og minst $\frac{1}{2}$ m når det er av god lere, eller være anlagt efter en annen av helserådet godkjent anordning for å hindre tilløp av overvann eller annen forurensning. Jordsmonnet omkring skal i minst 1 m avstand være fast og med god helning fra brønnen på alle kanter. Brønner skal være forsynt med en minst 30 cm høi kant av lignende for vann ugjennemtregelig materiale, og de skal være dekket med låsbart lokk, der har helning som jordsmonnet omkring, og ventileres.

§ 26. Brukes brønn eller vanntak av flere i fellesskap, skal der være heis eller vinde med fast, tett bøtte. Annet kjørel må ikke brukes i brønnen.

§ 27. Eier av leiegårder, arbeiderboliger, fabrikk eller forsamlingshus skal være pliktig til å sørge for tilstrekkelig og rent vann.

§ 28. Helserådet kan til enhver tid forby drikkevanntak benyttet hvis det finner vannet hygienisk utilrådelig til bruk.

§ 29. Hvis tømning og rensning av brønn og vanntak blir nødvendig, må vedkommende eier rette sig efter de anordninger helserådet i så henseende til enhver tid måtte gi.

§ 30. Ingen forurensning må finne sted av postkum, oppkomme, sisterner, brønn, bekk, elv eller innsjø hvorfra vann tas til mennesker eller dyr eller til fremstilling av matvarer, nydelsesmidler eller rengjøring. Det er forbudt å forurense jordsmonnet på og omkring disse steder, og helserådet kan påby at sanitære ulemper snarest blir fjernet. Til elv, bekk eller andre vanninntak ovenfor de steder hvor drikkevann eller bruksvann hentes, må der ikke legges avløp for gjødsel eller lignende stoffer eller skadelige og illeluktende væsker fra fabrikker uten med helserådets samtykke og på vilkår som dette oppstiller.

§ 31. Det pålegges eier av isdammer og andre istak hvorfra is tas til husholdningen eller for omsetning, å rette sig efter de anordninger som helserådet i hvert enkelt tilfelle måtte gi for disse anlegg og deres drift for å hindre helseskadelige forurensninger av isen. 6 april.

V. Om bedrifter.

§ 32. Ved anlegg av bedrift som helserådet antar kan volde sanitære ulemper, skal plan for anlegget forelegges for og godkjennes av helserådet før driften påbegynnes. Enhver bedrift av denne art, også de som allerede er i gang, skal være underkastet helserådets tilsyn. Hvis det viser sig at nogen bedrift blir drevet med større fare for den almindelige sundhetstilstand enn det nødvendig flyter av dens eget vesen, skal vedkommende rette sig efter de pålegg som helserådet gir for å forebygge den sanitære fare.

§ 33. Innredning av slakterier, pølsemakerier, bakerier, meierier, butikker, møller, melkeutsalg og andre rum for tilvirkning, opbevaring, behandling og forhandling av matvarer, skal være godkjent av helserådet, som også i ethvert tilfelle skal gripe inn hvis mangler ved renholdet eller andre sanitære misligheter gjør det påkrevet. Enhver innehaver av sådan bedrift må erhverve helserådets godkjenning av samme så snart disse forskrifter er trådt i kraft.

Om ventilasjon m. v. i garasjer og reparasjonsverksteder for motorvogner har Kongen utferdiget særskilte forskrifter som gjelder for hele landet.

VI. Om nærings- og nydelsesmidler og bruksgjenstander.

§ 34. Alle som har med tilberedning og salg av nærings- og nydelsesmidler å gjøre, skal iaktta omhyggelig renslighet med sin person og klær og skal forbys å delta deri når de lider av akutte eller kroniske hudsykdommer på hender eller armer eller av annen smittsom sykdom. For tuberkuløses vedkommende blir i hvert enkelt tilfelle å handle efter § 10 i tuberkuloseloven av 8 mai 1900.

§ 35. Så lenge kjøttkontroll ikke er innført i herredet, må kjøtt og fleisk av syke dyr ikke selges uten attest fra dyrlæge om at det er brukbart til føde for mennesker.

§ 36. Helserådet kan forby gatesalg av melk, fløte, kjøtt og kjøttvarer og andre næringsmidler.

§ 37. Til bruk for mennesker må der ikke falbys, selges eller på annen måte overdras bedervede eller sundhetsskadelige nærings- eller nydelsesmidler, og heller ikke bruksgjenstander

6 april. som kan være skadelige for sundheten fordi de inneholder giftige bestanddeler.

§ 38. Det er forbudt å selge nærings- og nydelsesmidler som er tilsatt noget stoff som av helserådet anses skadelig for sundheten eller som er skikket til å skjule at vedkommende vare er bedervet.

§ 39. Inntil de pågjeldende mangler er rettet kan helserådet forby at der blir solgt nærings- og nydelsesmidler som kommer fra, eller falholdes på steder hvor der ikke blir iaktatt den tilbørlige renslighet ved varenes tilvirkning, behandling, opbevaring eller forsendelse. Helserådet er i øiemed som nevnt i §§ 37—39 berettiget til å fordre utlevert de nødvendige prøver som eieren dog kan kreve betalt efter almindelig pris, hvis det ikke viser sig nødvendig å skride inn overfor vedkommende vare.

§ 40. Helserådet kan imidlertid forby salg og annen overdragelse av nærings- og nydelsesmidler som er kommet fra eller selges fra steder hvor der forekommer tilfelle eller finnes nogen basilleutskiller av farlig smittsom sykdom som kan utbres med varene. Helserådet kan beslutte at varer som finnes skadelige, skal tilintetgjøres eller på annen måte uskadeliggjøres på vedkommende selgers bekostning.

§ 41. Alt vann som brukes i bedriftene til renhold eller til tilvirkning av nærings- og nydelsesmidler, bestemt for salg, må kun tas fra vannløp, opkomme eller annet vanntak som ikke forurenses ved avfall fra mennesker, husdyr eller ved sundhetsskadelige tilsig. Vannet må føres dit hvor det brukes på sådan måte at det ikke forurenses. Is, som brukes til tilvirkning eller konservering av disse matvarer må tilfredsstille samme krav til renhet og renslig behandling som foran er nevnt for vannets vedkommende.

§ 42. Det er forbudt å innføre, selge eller bortgi brukte gang- og sengklær og andre brukte tekstilvarer av ethvert slags, samt brukte møbler, kjøkken- og spisestell uten tillatelse av helserådets ordfører, som forinnen sådan tillatelse meddeles skal forlange sig forelagt tilfredsstillende bevidnelse for at sakene er desinfisert og rengjort. Det samme gjelder gang-, sengklær og andre gjenstander av ethvert slags som har vært brukt eller har henstått i hus eller rum hvor personer med smittsom sykdom har oppholdt sig. Kan eieren eller selgeren ikke skaffe sådan attest, må sakene ikke avhendes eller overlates andre til bruk før de er rensset efter bestemmelse av helserådets ordfører og der foreligger bevidnelse fra ham om at så er skjedd.

§ 43. Ethvert alvorligere sykdomstilfelle som mistenkes opstått ved nydelse av giftige, bedervede eller forfalskede nærings- eller nydelsesmidler eller ved benyttelse av gjenstander

som inneholder giftige eller farlige bestanddeler, skal av den 6 april. tilkalte læge øieblikkelig meldes til helserådets ordfører med angivelse av den formodede årsak og andre fornødne opplysninger. Det samme gjelder sanitære misligheter, som antas å stå i forbindelse med eller kan gi anledning til å fremkalle sykdom.

VII. Fjøsstell og melk.

§ 44. Fjøs skal være lyse, de skal holdes rene og vel luftet. Storrensjøring minst en gang om året: Vaskning av gulv, vegger, tak og alt inventar med grønnsåpe og varmt vann og utluftning med gjennemtrenk i flere dager.

§ 45. Kjørene skal holdes rene.

§ 46. Melkekar og melk må behandles med den største renslighet.

§ 47. I ethvert fjøs skal der være vaskevannstol, vaskefat, såpe og rent håndklæ.

§ 48. Den som melker, skal være iført et rent hvitt armforklæ og skal før melkingen såpevaske sine hender. Er juret eller kuas bakparti tilsølet, må der før melkingen foretas en grundig avvaskning av de tilsølede partier og etterpå en fullstendig avtørring med ren tørr klut. Alle melkekjørler og de arbeidsklær som brukes under melkingen må opbevares i rum utenfor fjøset. Under melkingen må ombæring av stråfôr, utmåking av gjødsel eller annen virksomhet som frembringer støv eller stank i fjøset ikke finne sted.

§ 49. Melken må snarest bringes ut av fjøset og siles over i rene spann. Melk må ikke opbevares i beboelsesrum. Kan dette ikke undgås, må de kar, hvori den opbevares, være tildekket. Under ingen omstendighet må dog melk opbevares i soverum eller i rum, hvor syke oppholder sig.

§ 50. Ved sykdom blandt besetning skal salg av melk fra vedkommende ku stanses, og ved mistanke om smittsom sykdom i husstand skal alt salg av melk stanses. Forholdet meldes til nærmestboende helserådsmedlem, som nærmere skal undersøke saken og gjøre innberetning herom til helserådets ordfører.

§ 51. Det er forbudt å føre i handelen melk fra kjøer som har kalvet for mindre enn 5 dager siden, eller som lider av tuberkulose, miltbrand, jurbetendelse, septikæmi, langvarige diareer, blodforgiftning eller andre av feber ledsagede sykdommer, eller melk fra kjøer der behandles med lægemidler som kan gå over i melken, eller fra sted hvor personalet lider av smittsom sykdom; for tuberkuløse personers vedkommende med den begrensning som følger av bestemmelsen i § 10 i tuberkuloseloven av 8 mai 1900. Vedkommende fjøseier eller forhandler av melk,

6 april. med bopel i herredet, er pliktig til, hvis helserådet krever det, å tilveiebringe sundhetsattest fra autorisert dyrlæge for fjøsets besetning når mistanke om misligheter er opstått. Tillatelse til fornyet leveranse eller salg av melk er avhengig av fornyet attest fra dyrlægen.

§ 52. Melk og fløte, så vel til salg som til husbruk, må særlig behandles med ytterste renslighet. Er den bestemt for salg, skal den aldri opbevares i rum som vanlig benyttes til daglig ophold for mennesker og heller ikke i soverum. Alle fat og kjørelere må holdes omhyggelig rene. I melk og fløte bestemt for salg må der ikke blandes is. Det er forbudt å drikke av melkespann eller disses lodd. Alle regler som gjelder forhandlere av melk og melkeprodukter, gjelder også enhver i herredet bosatt leverandør av disse næringsmidler, så vel til utsalg som til private.

VIII. Meierier og melkeutsalg.

§ 53. Helserådet kan påby at salg av melk og fløte skal foregå fra eget rum (utsalg). Alle som handler med melk skal ha denne opbevart i særskilte rene og luftige rum.

§ 54. Meierier, ysterier og melkeutsalg som herefter åpnes på nytt etter å ha vært nedlagt, skal anmeldes for og godkjennes av helserådet.

§ 55. De rum hvor melk og melkeprodukter omsettes og bearbeides skal være lyse og vel ventilert. Gulv og vegger, tak og disker skal holdes i slik stand at de lett kan holdes rene med vask. Disker og gulv må vaskes omhyggelig hver dag, vinduer og dører minst hver uke, vegger og tak minst hvert fjerdingår. Måleredskaper og kar må være rene.

§ 56. Bruk av tobakk i hvilken som helst form og spyting i lokalene er forbudt. For betjeningen må det være vaskeservant, såpe og rene håndklær.

§ 57. Betjeningen skal under arbeide være iført helt hvitt forklær. Kvinnene skal også ha hvitt hodetoi som dekker håret.

§ 58. Melk og melkeprodukter må ikke opbevares sammen med annen vare som kan gi dem usmak, forurensning eller bederive dem.

§ 59. For meierier og ysterier hvortil er knyttet utsalg for melk og melkeprodukter gjelder også hvad der er anført i forskriftenes §§ 85—89. (Butikker).

§ 60. I ethvert meieri, ysteri og melkeutsalg skal et eksemplar av disse forskrifter være opslått.

IX. Slakterier, pølsemakerier og kjøttutsalg.

§ 61. Helserådet kan påby at handel med kjøtt og fleisk skal foregå fra eget rum, likeså kan det forby anlegg og drift av slakteri på steder hvor sanitære hensyn er til hinder.

§ 62. I slakterier og pølsemakerier skal det være vann- 6 april.
tett, cementert gulv, med avløp til kloakk forsynt med vannlås
eller med annet tilfredsstillende avløp. Der må iakttas stor
renslighet med de i disse lokaler stående maskiner, slakte-
redskaper m. v. Ethvert slakteri og pølsemakeri skal så vidt
mulig være forsynt med vannledning og spyleslange.

§ 63. Slakteri og pølsemakeri må ikke stå i åpen forbin-
delse med gjødselbinge, grisehus eller stall.

§ 64. De i slakteri og pølsemakeri beskjeftigede personer
skal under sitt arbeide være iført helt og rent antrekk.

§ 65. Dyrenes innvoller må uttas og fjernes snarest mulig
etter avlivningen. Ved slaktning må den største mulige renslighet
iakttas. Gulv, vegger, hyller, disk og tak må alltid holdes
omhyggelig rene. Vegger og tak må vakses minst hvert fjer-
dingår, vinduer og dører hver uke, gulv, disk og vektor
hver dag.

§ 66. Avfall av enhver art skal så hurtig som mulig fjernes,
og like så litt som maver, tarmer, blod, lemmer eller huder
forbli natten over i slakteboden. I denne skal under kjøttets
stivning være god gjennemtrenk.

§ 67. Rengjøring av maver og tarmer tillates ikke i rum
hvor kjøtt opbevares.

§ 68. Til konservering av kjøtt, fleck og derav tilberedte
varer må kun brukes koksalt, sukker, salpeter, eddik, eddik-
syre og alkohol, hvorhos de kan røkes med trerøking og be-
handles på overflaten med treddik (røksyre).

§ 69. Pølseskinn tillates farvet på overflaten med farve-
stoffer som ikke er giftige, og som ikke farver pølsens innhold.
Undtatt herfra er farvestoffer mot hvis anvendelse der blir
nedlagt forbud av helserådet.

§ 70. Under salg og behandling av kjøttvarer etter vei
må den største renslighet iakttas. Slaktet skal alltid være
innhyllt i rent dekke, og ikke være anbragt sammen med
andre varer eller gjenstander som kan forurense det, eller bi-
bringe det et mislig utseende, lukt eller smak.

§ 71. Opdeling av slakt i vogn skal utføres på ren hugge-
stappe eller ren fjel som medføres særskilt til dette bruk. Alle
redskaper som benyttes under opdelingen skal være rengjort
før de brukes. Selgeren skal under salget være iført rent for-
klæ og rene armbeskyttere. Han skal påse at publikum ikke
berører varene. Midlertidige utsalgssteder etter veien skal være
innrettet med vegger som helt telt, og med disk dekket av
ren duk og forsynt med vaskestell, rent vann, såpe og håndklæ.

§ 72. Transport av kjøtt skal foregå i rene, helst lukkede
vogner eller i rene kasser, traue eller kurver og være innhyllt i

6 april. rent dekke. Det er ikke tillatt å sitte på varene under transporten.

Ovenstående regler skal være opslått på et iøinefallende sted i alle slakterier, pølsemakerier og kjøttutsalgs.

X. Bakerier.

§ 73. Bakerier eller rum som står i åpen forbindelse hermed må ikke benyttes som sovested. Gulv, vegger og tak skal være i slik stand at de lett kan vaskes. Hver dag efter endt arbeide skal gulvene vaskes omhyggelig. Vinduer og dører skal vaskes hver uke, vegger og tak minst hvert fjerdingår. Under rengjøring må bakverk omhyggelig tildekkes eller fjernes.

§ 74. Bakeribedriften utedkommende gjenstander som kan bidra til å samle støv eller forårsake stank i arbeidsrummene eller hindre disses rengjøring, må ikke finnes i bakeriet eller de rum som står i åpen forbindelse med dette. Heller ikke må matrester, gafler, kniver, skjeer og matspann eller lignende opbevares i arbeidsrummene, like så litt gangklær. Kull og annet brensel må ikke ligge løst utover gulvene, og aske og annet avfall må hver dag fjernes fra bakeriet.

§ 75. Trau, bord, hyller, plater, fjeler o. s. v. må daglig gjøres rene. De må ikke brukes til å sitte på.

§ 76. Smør, melk o. s. v. må opbevares i rene tildekkede kar. De stoffer som benyttes til strykning av bakverk må bare tillages for dagens behov. Strykevisker må være rene for hvert stoff, og må hver dag rengjøres i kokende vann.

§ 77. Melsekker skal avbørstes omhyggelig før de bringes inn i bakeriet og innholdet tømmes i baketrauet.

§ 78. Bruk av tobakk i hvilken som helst form er forbudt, likeså å henlegge tobakk, pipe og fyrstikker. Spytning er forbudt.

§ 79. Under sitt arbeide må bakeren være iført egen, ren, hvit drakt, som ikke brukes utenfor bakeriet og som vaskes minst én gang ukentlig.

§ 80. I bakeriet skal det være vaskevannstell, såpe og rene håndklær.

§ 81. Bakerne må rense sine negler og vaske omhyggelig underarmer og hender umiddelbart før og efter deig- og brødlagningen. Likeledes vaskes hendene efter bruk av klosettet.

Det er forbudt å beskjefteige personer i bakeriet som har sår, bylder eller utslett på hender eller armer.

§ 82. Ombæring og utbringelse av brød og annet bakverk skal skje i rene kurver og kasser som er lukket eller forsynt med overbygning eller tett fastbundet ren presenning.

§ 83. Bakerier må ikke benyttes til klæsvask.

§ 84. I ethvert bakeri skal et eksemplar av disse forskrifter være opslått.

X I. B u t i k k e r.

6 april.

§ 85. Enhver butikk skal holdes ren og godt utluftet. Utenfor inngangsdøren skal der være anbragt fotskraper. Bord og disk hvorfra nærings- og nydelsesmidler selges, skal være belagt med plate av polert eller slepen sten eller annet ugjen-nemtregelig stoff, og være forsynt med gitter eller rekke mot publikum, som ikke må sitte på eller henge over disken. Gulv, disk og vektor skal daglig gjøres rene, vinduer og dører hver uke og butikk og lager skal hovedrengjøres minst én gang hvert halvår. Tørr feining er forbudt, likeså spytning på gul-vet. Spyttbakker kan påbys av helserådet som også kan fastsette deres størrelse og form. Deres bunn skal være dekket med fuktig sagmugg, torv e. l. Spyttbakkene skal daglig gjø-res rene og deres innhold opbrennes eller behandles på annen av helserådet godkjent måte.

§ 86. Butikker hvor matvarer tilberedes, opbevares eller selges, må ikke brukes som soverum eller kjøkken. Disse bu-tikker skal være forsynt med rent vaskestell, såpe og rene håndklær, og de personer som håndterer varene skal jevnlig vaske sine hender.

§ 87. Matvarer skal beskyttes mot støv og annen urenhet så vel i butikkene som i tilberednings- og lagerrummene. Varene må ikke anbringes på gulvet (og være til hinder for rengjø-ringen), men anbringes i vel renholdte, tildekkede kar, skuffer, skap med dører, hyller med forheng eller lignende. Vekt og måleredskaper skal være rene når de brukes. Det er selgeren forbudt å pakke inn matvarer i aviser eller urent papir. Ved ombringelse av matvarer skal de beskyttes mot regn, støv og all annen forurensning.

§ 88. Tobakksrøkning er forbudt i butikker hvor der sel-ges matvarer.

§ 89. Kundene må ikke berøre andre matvarer enn dem de kjøper, prøver som er smakt på skal tilintetgjøres og gjen-stander som er brukt dertil, som kopp, skje e. l., skal straks rengjøres og kokes.

§ 90. I enhver butikk skal et eksemplar av disse bestem-melser være opslått.

X I I. M ø l l e r.

§ 91. Møller skal nedstøves minst 4 ganger årlig, og gul-vene feies 2 ganger ukentlig.

§ 92. I møllekammeret eller andre til møllen hørende rum, som tjener til opphold for de møllesøkende eller møllens arbeidere, skal gulvene feies fuktig hver dag, og gulv, stoler, benker og bord vaskes minst 1 gang i uken. Vinduer, dører og veggene vaskes minst 1 gang hvert fjerdingår.

6 april. § 93. Disse rum kan av helserådet påbys forsynt med spyttebakker, hvis størrelse og form også kan bestemmes av helserådet. Spyttbakkene skal rengjøres hver dag og deres innhold opbrennes eller behandles på annen av helserådet godkjent måte.

XIII. Barberstuer.

§ 94. Barberstuer med tilstøtende rum skal alltid holdes rene og godt utluftet.

§ 95. I lokalet skal finnes tilstrekkelig antall spyttebakker som skal rengjøres hver aften. Denne rensning må ikke foretas av personer under 18 år.

§ 96. Hovedrengjøring av barberstuen med tilstøtende rum skal foregå minst 2 ganger om året. Gulvet skal vaskes minst én gang daglig. Bord, hyller o. l. skal hver dag avtørres med en fuktig klut. Alt avfall (hår m. m.) skal hver aften fjernes. Avfallet skal feies sammen efter hver hårkllipping.

§ 97. Barbererne skal iaktta omhyggelig personlig renslighet og under arbeidet være iført ren hvit jakke eller frakk, som skal skiftes minst 2 ganger ukentlig.

§ 98. Klippemaskiner, sakser, kniver, koster, børster og kammer skal rengjøres hver gang de brukes — enten ved koking eller vask i 5 % karbolvann (lysoformopløsning). Alunsten skal avskyllles hver gang før og efter bruk.

§ 99. Efter betjening av kunder lidende av utslett eller håravfall, må de benyttede redskaper kokes i minst 10 minutter før de benyttes til andre.

§ 100. Bruk av maskinbørste og pudderkvast er forbudt.

§ 101. Ved barbering skal der for hver kunde benyttes renvasket og rullet serviett og ren bedekning over nakkeputen. Ved hver hårkllipping benyttes en halsstrimmel av silkepapir eller vatt, som kun tillates benyttet 1 gang. Kappen skal vaskes minst 2 ganger ukentlig.

§ 102. Barberkopp skal renses i kokende varmt vann mellom hver barbering. Til innsåpning, som skal foregå med hånden, hvis ikke kunden medbringer kost, skal kun benyttes såpeopløsning eller såpepulver. Når ny forretning opprettes eller eldre forretning flyttes, skal dette anmeldes til helserådet.

§ 103. Et eksemplar av disse regler skal finnes opslått på et iøinefallende sted i enhver barberstue.

XIV. Om renhold i skogshytter og tømmerkoier.

§ 104. Huset skal holdes godt ventilert døgnet rundt — særlig ved ventiler i gavlene eller trekkpipe i taket. Sengen skal redes op hver morgen. Løs sengehalm må ikke brukes.

§ 105. Det er forbudt å spytte på golv, vegger eller innbo. 6 april.

§ 106. Etter hvert mål skal der vaskes op, matkopper og spisestell settes i hyller eller skap, gryter, stekepanner og kaffekjeler på en plass for sig, matlevninger og avfall bringes bort. Maten skal gjemmes i særskilt matbod eller skap.

§ 107. Minst én gang om uken skal gulvet vaskes og hver dag sopes med lime og så meget vann eller sne at at det ikke gyver.

§ 108. Sjøppel, avfall, urin og annet søl ma ikke kastes utenfor døren eller omkring husveggene.

§ 109. Arbeidsgiveren skal sørge for at huset er ordentlig rengjort når det tas i bruk. Når et arbeidslag reiser, plikter det å gjøre rent efter sig.

§ 110. Alle som bor i huset skal iaktta renslighet, og være ansvarlig for at disse regler etterfølges. De velger sig imellem en ordensmann, som har opsynet med ventilasjonen og renholdet. Ordensmannen velges enten skiftvis hver uke, eller den samme kan velges for lengere tid, hvis derom er enighet.

§ 111. Det er ordensmannens plikt å påse at disse regler overholdes, og å gjøre anmeldelse til helserådet hvis hans myndighet ikke respekteres.

Personer som er fulle av utøi, har skabb eller annen smittsom hudsykdom, eller som ved urenslighet er til plage for andre, kan bortvises av helserådet.

§ 112. Et avtrykk av disse regler skal slæes op i alle skogshytter.

X V. B e v e r t n i n g e r.

§ 113. Bevertningslokalet og alle til bedriften knyttede værelser samt kjøkkener må være sådan beliggende at de får tilstrekkelig lys. Den effektive vindusflate skal utgjøre minst 1/10 av gulvflaten, og minst ett vindu skal kunne åpnes. Rummene skal kunne opvarmes og utluftes tilstrekkelig. Golv, vegger, vinduer og tak må være i sådan stand at de med letthet kan holdes rene. Lokalene samt ganger og trapper skal holdes kunstig oplyst når de ikke er oplyst av dagslyset.

§ 114. Alle til bedriften benyttede værelser skal daglig utluftes godt; hver dag skal gulvene og vinduspostene vaskes, og støv tørres av møblene med fuktig klut. Umalte bord, kjøkkenbenker, fjeler m. v. skal hver dag renskures. Minst 4 ganger om året skal alle møbler vaskes med varmt vann og såpe, eller gjøres grundig rene på annen av helserådets ordfører godkjent måte. Vegger og tak skal 2 ganger årlig enten males, hvittes eller vaskes. Tilsølte deler av veggene skal straks rengjøres. Vinduene skal vaskes og pusses så ofte det trenges, iallfall minst én gang månedlig. Ganger og trapper skal holdes rene, de skal vaskes minst 3 ganger i uken. Ved inngangs-

6 april. døren skal anbringes fotskraper eller dørmatte som rengjøres hver dag. Tørr feining og tørr avstøvning er forbudt.

§ 115. I alle rum som benyttes av gjestene skal der finnes det nødvendige antall spyttebakker som daglig skal rengjøres og innholdet opprennes eller behandles på annen av helserådet godkjent måte. De må alltid være påfylt sagmugg, torv e. l. og må være plasert på et lett iøinefallende sted. Spytning på gulv, ganger og trapper er forbudt.

§ 116. Brukt servise skal ordentlig rengjøres føre enn det anbringes sammen med det rene. Urent servise må ikke tilbys nogen gjest. Sprukne emaljekar må ikke benyttes. Kobberkar skal være vel fortrinnet, og kopper eller glass med skår eller sprekker må ikke anvendes. Hvor der til opvasken ikke benyttes godkjent opvaskmaskine, skal kopper og alt annet servise vaskes i to vann og kokes (et til vaskning tilsatt såpe eller soda og et til skylning, hvorefter det kokes). Skyller skal daglig fjernes fra lokalet.

§ 117. Opbevaringssteder for matvarer skal være tørre og må kunne utluftes til fri luft. De skal gjøres grundig rene minst én gang månedlig, isskap (-kasser) dog minst én gang om uken. Melk, fløte og andre matvarer skal opbevares på sådan måte at de er beskyttet mot støv og annen forurensning, ikke får usmak av andre varer og heller ikke er tilgjengelig for fluer eller andre dyr. Opbevaringssted for matvarer må ikke benyttes som soverum.

§ 118. Betjeningen skal være iført ren og ordentlig drakt. Matvarer må ikke håndteres med urene hender. Der skal alltid finnes rent vaskevann, såpe og håndklær til bruk for betjeningen, og verten må påse at dette benyttes efter behov. Personer med smittsom, stinkende eller væskende sykdom må ikke tillates å tilberede eller servere mat eller drikke for gjester.

§ 119. Det er forbudt å drikke av vannbeholderens øse. Vann skal serveres i glass eller kopp som etterpå rengjøres som under § 116 angitt. Matgryten må ikke benyttes til klæsvask, der heller ikke må foregå i herbergers eller bevertningers kjøkkener.

§ 120. Privetavlukkenes seter og gulv skal hver dag rengjøres. Hvor det anvendes privetbeholdere skal det daglig anvendes strømidler. Tømning av beholdere skal skje føre enn de blir 3/4 fulle. Også hvor der finnes binger skal strømidler anvendes, og tømning foretas 4 ganger årlig eller oftere om nødvendig for å undgå overfylling. På privetene skal finnes papir. Priveter som ikke får direkte lys utenfra, skal opplyses kunstig. Priveter og pissoarer skal legges således og holdes i sådan stand, at stank derfra ikke trenger inn i værelser, kjøkken eller opbevaringssteder for matvarer og heller ikke generer

nogen nabo. Helserådet kan gi ytterligere forskrifter for tømming og renhold, når det finner det påkrevet.

§ 121. Trekk på møblene skal være av stoff som er lett å holde rent og lett å desinfisere.

XVI. Herberger.

§ 122. De bestemmelser som ovenfor gjelder bevertningssteder skal også gjelde for herberger.

§ 123. Hver dag skal senger som benyttes bli oppredd, dynen og puter opristes og stå opslått 3 timer til utluftning. Utenpå overbredslet skal der være et varetrekk (tett lerretspose) som kan vaskes. Underlaget skal dekket med et laken. For hver ny losjerende skal der skiftes rent varetrekk, laken og putevar, og for samme losjerende skal de skiftes rene minst én gang i uken. Tilsølte sengkler, laken eller putevar skal straks ombyttes med rene. Helserådets ordfører skal etter samråd med politiet gi bestemmelse om hvor ofte og hvorledes desinfeksjon eller rensning skal foretas med sengkler som ikke kan vaskes; dette skal skje minst 4 ganger årlig.

§ 124. I ethvert soveværelse skal det finnes vaskestell, rent vann, såpe og håndklær og lett adgang til rent drikkevann. Hvis det er flere losjerende på samme værelse, skal hver av dem ha særskilt håndklær, drikkeglass og såpestykke som skiftes nytt for hver losjerende. Drikkeglass og vaskevannsfat skal rengjøres hver dag. Det er forbudt å ha kam og hårbørste på soveværelsene til bruk for de losjerende.

§ 125. I ethvert soveværelse tillates kun så mange å sove at det faller minst 12 m³ luft på hvert individ, to barn under 10 år gjelder i så henseende for ett individ. Dersom verten kommer til kunnskap om at han har hatt personer som lider av eller mistenkes for å lide av smittsom sykdom i losji eller kost, har han øieblikkelig å melde dette til helserådets ordfører og etterkomme de pålegg som denne gir ham.

§ 126. I ethvert værelse kan helserådets ordfører forlange et eksemplar av disse forskrifter opslått med angivelse av hvor mange som har lov til å bo på værelset.

XVII. Om tjenerhold.

§ 127. Tjenere, arbeidsfolk, lærlinger og betjenter skal skaffes tilstrekkelig varmt, tørt og ventilert soverum, særskilt for menn og kvinner og uten gjennomgang fra det ene til det annet. Døren skal kunne låses. Hver person skal ha egen seng.

XVIII. Andre sanitære forhold.

§ 128. Ved offentlige vannposter, skoler, kirker, fabrikker og alle offentlige forsamlingslokaler er det forbudt å bruke

6 april. felles drikkekar. Drikkevannsinnetningen på disse steder må være godkjent av helserådets ordfører. Det er likeledes forbudt på skoler å bruke felles skrivematerialer, såsom penner, blyanter, grifler o. l. Hver elev skal ha sitt skrivemateriale i eget futteral, merket med elevens navn. Futteralet med innhold må ikke brukes senere av en annen før det er tilbørlig desinfisert.

§ 129. Huseiere er like overfor helserådet ansvarlig for at fraflyttede rum rengjøres ordentlig før nye beboere flytter inn.

§ 130. Bøker fra offentlig boksamling må ikke utlånes til personer lidende av smittsom sykdom eller til personer som tilhører husstand innen hvilken der er smittsom sykdom.

§ 131. Hvis en person som har tillåns bøker fra offentlig boksamling, blir angrepet av smittsom sykdom, eller sådan bryter ut i den husstand han hører til, skal bøkene, før de utlånes til andre, desinfiseres.

§ 132. Alle bøker i offentlig boksamling skal en gang årlig ettersees av den som forestår boksamlingen sammen med vedkommende helsekrets' tilsynsmann. Særlig skitne og utbrukte bøker skal da kasseres.

§ 133. Intet skolelokale eller annet forsamlingslokale må tas i bruk, før det er godkjent av helserådet. Særskilt for skoler, for forsamlingslokaler og for kirker har Kongen utferdiget forskrifter om renhold m. v. som gjelder for hele landet.

§ 134. Lik må ikke henligge så lenge at det ved stank eller forråtnelse volder ulempe i sanitær henseende.

XIX. Forholdsregler mot tuberkuløse og epidemiske sykdommer.

§ 135. Når en tuberkuløs syk forandrer bopel skal melding derom skje til helserådets ordfører. Meldeplikten påhviler så vel den syke selv som den husvert hvorfra, og den husvert hvortil vedkommende flytter.

§ 136. Ved bortsettelse av personer skal det skaffes attest for at så vel den utsatte som forpleieren og dennes husstand ikke lider av akutt smittsom sykdom. Det er forbudt kvinner som lider av venerisk sykdom å ta tjeneste som amme eller barnepike.

§ 137. Ved opptreden av sykdomstilfelle, som det kan være grunn til å tro er av ondartet smittsom beskaftenhet, skal den husbond eller husfar som har å gjøre anmeldelse derom overensstemmende med § 14 i lov om sundhetskommisjoner m. v. av 16 mai 1860, tillike dra omsorg for betryggende avsondring.

§ 138. Noe personlig samkvem må ikke finne sted mellom den syke og den som pleier ham (henne) på den ene side, og husets øvrige beboere på den annen side.

§ 139. Avsondringen må omfatte ikke alene den syke selv, 6 april. men også den eller dem som pleier den syke, samt sengklær, gangklær og andre gjenstander, som de benytter eller som den syke har benyttet de nærmeste dager forut for sykdommens utbrudd. Fødevarer må ikke opbevares i de rum hvor den syke oppholder sig.

§ 140. Inntil læge har kommet til stede og har meddelt nærmere forskrifter, må alt samkvem mellom det sted hvor sykdommen er optrådt og andre steder ophøre. Navnlig må personer som hører til samme husstand som den syke ikke ha noe samkvem med andre og ikke på noen måte delta i møter eller sammenkomster.

§ 141. Uvedkommende personer må ikke tilstedes adgang til den bolig hvor den syke ligger. Sammenkomster i selskapeleg eller annet øiemed må ikke avholdes i det smittede hus eller på dets gårdsplass.

§ 142. Når læge er kommet til stede skal han foreløbig treffe de anordninger og forføyninger med hensyn til avsondringen av den syke, hans husfeller og omgivelser, og med hensyn til rensning av sykeværelset og de under sykdommen benyttede gjenstander som sykdommens beskaffenhet krever, og med hensyn til andre sanitære forhold, når dette finnes påkrevet. Det må overlates til lægens skjønn å meddele forskriftene i skriftlig form. De må i ethvert fall nøie efterkommes og er gjeldende inntil de tilbakekalles av lægen selv eller opheves av helserådet eller dets ordfører.

§ 143. Forsåvidt der leveres melk eller andre fødemidler til salg fra det sted hvor sykdommen er optrådt, må dette opphøre inntil tillatelse er meddelt av den tilkalte læge.

§ 144. Barn fra den husstand hvor sykdommen er optrådt må ikke søke skole forinnen tillatelse er meddelt av den tilkalte læge. Forsåvidt sykdommen optrer i lærerens husstand og han bor i samme hus hvor skolen holdes, må denne lukkes inntil lægen har avgitt nærmere bestemmelse.

§ 145. Såsnart meddelelse om det inntrufne sykdomstilfelle og de i anledning av samme trufne forføyninger er innløpet til helserådets ordfører, har denne å treffe de videre forføyninger, som efter tilfellets beskaffenhet er fornødne.

§ 146. Skolebarn som antas å lide av utøi, skabb eller annen smittsom hudsykdom eller øiensykdom, skal sendes hjem av læreren, som må gi deres foreldre eller foresatte skriftlig beskjed om at barnet ikke kan komme på skolen igjen før det er rent og smittefritt. På samme måte skal skolebarn som læreren antar lider av annen smittsom sykdom, bli sendt hjem med skriftlig opfordring om at læge må bli rådspurt.

6 april. § 147. Rum hvor personer med smittsom sykdom har opholdt sig skal renses efter anvisning av helserådets ordfører.

§ 148. Utflytning av huset eller enkelte leiligheter kan påbys hvor farlig smittsom sykdom har optrådt for at huset eller leiligheten kan bli betryggende desinfisert.

§ 149. Med hensyn til basillebærere forholdes efter pålegg av helserådets ordfører for hvert enkelt tilfelle.

§ 150. Lik av personer som er død av smittsom sykdom utenfor herredet, må ikke bringes inn i herredet uten helserådets tillatelse og kun under iakttagelse av de forsiktighetsregler som dette måtte bestemme.

X X. Almindelige bestemmelser, om tilsynet m. v.

§ 151. Herredet skal til enhver tid være inndelt i helsekretser med hver sin tilsynsmann, valgt blandt medlemmer i helserådet. Tilsynsmennene har hver i sin krets særlig plikt til å føre tilsyn med at forskriftene blir overholdt.

§ 152. Helserådets ordfører som sammen med de øvrige medlemmer har overtilsynet med sundhetsforholdene, kan alltid treffe avgjørelser på helserådets vegne, når hurtig inngripen er nødvendig; men saken skal snarest forelegges helserådet. Helserådet bestemmer hvad der forståes ved «tettere bebyggede strøk».

§ 153. Undlater noen innen den frist som settes av helserådet eller dets ordfører på dettes vegne, å utføre noe som påhviler ham efter disse forskrifter eller helserådets lovlig fattede beslutninger, skal helserådet la både dette og hvad det ellers finner nødvendig for å hindre at forsømmelsen volder ulempe eller skade i sanitær henseende, utføre på vedkommendes bekostning.

§ 154. Hus- og grunneiere er personlig ansvarlige for at alle de plikter oppfylles som disse helseforskrifter pålegger dem, og skal ikke kunne undskyldes sig med forsømmelse fra sine folks eller leieres side. Er eieren ikke bosatt i herredet, må han for helserådet opgi en her bosatt person, som på hans vegne skal sørge for at disse plikter oppfylles. Forsømmes disse, blir dog ansvaret hvilende på eieren, medmindre helserådet har gått inn på at ansvaret skal bæres av stedfortrederen og denne har erklært sig villig. Denne innrømmelse kan dog tas tilbake.

§ 155. Så vel politiet som helserådets medlemmer skal straks melde til helserådets ordfører når de opdager at helseforskriftene ikke følges eller når andre sanitære misligheter kommer til deres kunnskap, og helserådsordføreren plikter å

sørge for at enhver anmeldelse om overtredelse av helsefor- 6 april.
skriftene blir fremmet.

§ 156. Et tilstrekkelig antall av disse forskrifter trykkes for herredets regning til utdeling, likeså i plakats form sær-
bestemmelser for bedrifter m. v. til opslag.

§ 157. Overtredelser av disse forskrifter straffes efter den til enhver tid gjeldende lov. Under særegne forhold kan
helserådet innrømme avvikelser fra disse forskrifter.

§ 158. De nye forskrifter trer i kraft 1 måned efterat de
er stadfestet.

Kongelig resolusjon.

6 april.

- I. I henhold til § 4 i lov om helseråd m. v. av 16 mai 1860 med senere forandringer og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sykdommer av 8 mai 1900 meddeles stadfesting på vedtak av Farsund bystyre i møte 16 november 1933 om nye almindelige helseforskrifter og forskrift om meldeplikt når tuberkuløse syke skifter bopel.
- II. De almindelige helseforskrifter og tuberkuloseforskrift som nu gjelder for byen, stadfestet ved kongelig resolusjon av 29 desember 1902, jfr. kongelige resolusjoner av 30 oktober 1919 og 16 september 1903, opheves fra den tid de nye forskrifter trer i kraft.

De stadfestede nye helseforskrifter m. v. lyder så:

Gårdsplasser, kloakker og avledninger.

§ 1. Portrum og gårdsplass skal ha en fast overflate, i det minste gruset, så de kan holdes rene, og være således innrettet at der er hensiktsmessig avløp for vann til eiendommens kloakk. I særlige tilfelle kan helserådet påby gårdsplassen makadamisert eller cementert.

Hvor dyrehold eller annen næring gjør det påkrevet, kan helserådet påby, at gårdsplass, portrum eller lignende område skal cementseres eller gis et dermed jevngodt dekke.

§ 2. Uten helserådets samtykke må til kloakk, grøft eller renne ikke has avløp for gjødsel eller flytende stoff, som har vært i berøring med gjødsel. På sted hvor sådant avløp allerede finnes, kan helserådet påby det nedlagt eller forandret, hvis det forårsaker hygieniske misligheter.

§ 3. Hvor offentlig kloakk ikke finnes i rimelig nærhet, er eieren forpliktet til å følge de forholdsregler til fjernelse av skyllevann o. l. som helserådet påbyr.

Søppel, gjødsel m. v.

§ 4. Det påhviler hus- eller grunneieren å holde den til eiendommen hørende gårdsplass med innkjørsel samt fortåg ren.

6 april. § 5. Feieskarn, kjøkkenavfall, skyllevann og annen urenslighet fra husene må ikke utkastet på veier, gater, strandbredder eller offentlige plasser, likesom heller ikke illeluktende stoff må henlegges på disse steder.

Gårdeierne er forpliktet til å la tømning av søppelbeholdere besørge av kommunens renholdsverk, og herfor om forlanges betale en avgift, som fastsettes av kommunestyret med vedkommende departements approbasjon. Helserådet kan påby desinfeksjon av beholderne, når det finnes påkrevet.

§ 6. Hunder, katter eller andre husdyr må ikke kastes i sjøen innenfor byens havneområde.

§ 7. Bankning og rystning av tepper, klær o. l. må ikke finne sted i trappeoppganger eller på sådan måte, at der opstår sanitær ulempe for nabo, og heller ikke ut over offentlig gate eller plass uten på de steder politiet måtte anvise.

Priveter og pissoarer.

§ 8. Enhver bebodd eiendom og ethvert hus, hvor der stadig foregår arbeide, skal være forsynt med fornødne priveter, som har minst ett avlukke for hver 15 mennesker, som har tilhold i huset.

For nybygg henvises til bygningsloven.

I bygninger hvor flere mennesker stadig samles, f. eks. forsamlingshus o. l., kan helserådet forlange innrettet pissoarer. Hvor urinen kommer i berøring med vegger eller golv, skal disse ha en glatt, vanntett overflate. De skal ha avløp med vannlås til kloakk og stadig overrisles med vann.

På arbeids- og byggeplass kan helserådet pålegge arbeids- eller byggherre å anlegge det fornødne antall midlertidige priveter.

Privetene skal være tilstrekkelig ventilert, og således beliggende at stank ikke kan trenge inn i beboelsesrum eller rum for opbevaring og tilberedning av matvarer.

Privetene skal til enhver tid holdes rene og i god stand, og helserådet kan når det finner det påkrevet påby strømidler. Ethvert privet skal være forsynt med papir, vannklosetter med klosettpapir.

§ 9. Helserådet kan påby, at binger og gjødselbeholdere skal desinfiseres, og — hvor særlige sanitære hensyn tilsier det — at de skal tømmes oftere enn bestemt i de almindelige regler, utferdiget av helseråd og bygningsråd i henhold til bygningsloven.

Ved bortkjøring av gjødsel eller annet stinkende stoff må nøie påsees, at ikke noget av innholdet spilles. Unødvendig opphold underveis er forbudt.

§ 10. Hvor eldre priveter er således innrettet, at de ikke 6 april
lett kan tømmes og holdes rene, er utette eller viser sig å volde
ulemper ved stank, skal eieren være forpliktet til innen en av
helserådet fastsatt frist å treffe de foranstaltninger, som dette
finner nødvendig for å undgå sanitære ulemper.

Husdyrhold.

§ 11. Svinehold og kreaturhold er forbudt innen de tettere
bebyggede deler av byen, og ellers bare tillatt med helserådets
samtykke. Hvad der skal anses som tettere bebyggede deler
avgjøres av helserådet. I kjellerrum under våningshus er det
ikke tillatt å holde fjærkre eller kaniner.

Stall, fjøs, grisehus, hus for kaniner og fjærkre i større
utstrekning og lignende må ikke innrettes uten efter forut-
gående anmeldelse til helserådet, som helt kan forby anlegg
av den slags innretninger, hvor det efter helserådets skjønn
kan være frykt for, at de vil fremkalle sanitære misligheter.

§ 12. Stall, fjøs, grisehus og lignende skal holdes rene,
og gjødselbeholderne skal tømmes og renses så ofte at over-
fylling og stank hindres. For øvrig gjelder bestemmelsene i § 10.

§ 13. Når eldre dyrestaller ikke tilfredsstiller helserådets
fordringer, har dette rett til å påby de forandringer som måtte
finnes påkrevet, eventuelt forby at stallene benyttes inntil de
påbudte forandringer er utført.

Boliger og forsamlingslokaler.

Almindelige bestemmelser.

§ 14. Hvis kjeller eller sjøhus skal benyttes til beboelses-
rum for mennesker, må sådanne rum i hvert enkelt tilfelle
godkjennes av helserådet. Finner dette at kjeller og lignende
rum, som benyttes til beboelsesrum, ikke er skikket til be-
boelse med natteophold, kan det forby sådan benyttelse.

§ 15. Når helserådet finner, at husrum er sundhetsfarlig
ved mangel på lys, luft eller varme eller på grunn av fuktighet,
urenslighet eller andre sanitære grunner, kan det påby de
nødvendige forandringer, og forby at rummet beboes inntil
disse er utført. Antar helserådet, at manglene ikke lar sig
rette på tilfredsstillende måte, kan det forby, at huset, leilig-
heten eller enkelte rum beboes eller brukes til arbeidsrum.

§ 16. Leiligheter skal holdes rene, så der ikke oppstår sa-
nitære ulemper for husets øvrige beboere, naboer og andre.
Huseiere er like overfor helserådet ansvarlig for, at fraflyttede
rum rengjøres ordentlig, før nye leieboere flytter inn.

§ 17. Finner helserådet lokaler, som er bestemt til for-
kortere eller lengere tid av døgnet å opta et større antall men-

6 april. nesker, såsom skoler, kirke eller andre forsamlingslokaler, forlystelseslokaler, bevertningssteder, hoteller, losjhus, arbeidsrum, butikker og lignende, med hensyn til rumforhold, ventilasjon, opvarmning, belysning, driftsmåte, renhold eller av andre grunner ikke å være forsvarlige i sanitær henseende, kan helserådet påby innskrenkninger i antallet av de personer som tilstedes adgang. Videre kan helserådet gi de sanitære påbud, det finner nødvendig eller om det anses fornuftig forby lokalene brukt i sådant øiemed.

Bygning som aktes opført, eller eldre som ønskes innrettet for ovenstående øiemed, skal anmeldes for og godkjennes av helserådet. Før lokalene tas i bruk, skal der likeledes gjøres anmeldelse til helserådet.

Tilvirkning av og handel med næringsmidler m. v.

Almindelige bestemmelser.

§ 18. Det er forbudt å falby, selge eller på annen måte overdra nærings- eller nydelsesmidler, som er tilsatt noget stoff, som helserådet anser for skadelig for sundheten, eller som er skikket til å skjule at vedkommende vare er bedervet. Sådanne mangler må uopholdelig rettes, og inntil dette er gjort kan helserådet forby salget.

Likeledes kan helserådet forby salg av nærings- og nydelsesmidler som kommer fra eller selges fra steder hvor tilbørlig renslighet ikke blir iaktatt. Havarerte fødemidler må ikke selges uten at helserådets samtykke på forhånd er innhentet.

Er det nødvendig kan helserådets ordfører skride inn på rådets vegne, men han må snarest mulig forelegge saken for helserådet.

Helserådet kan beslutte, at varer som finnes skadelige skal tilintetgjøres, eller på annen måte uskadeliggjøres på vedkommende selgers bekostning.

§ 19. Alle som har med tilvirkning, utsalg eller transport av nærings- eller nydelsesmidler å gjøre skal iaktta den størst mulige renslighet med sin person.

Helserådet kan forby personer, som lider av sykdom som kan tilføie nærings- eller nydelsesmidlene skadelige eller forurensende stoff, å ha umiddelbar befatning med tilvirkning, utsalg eller transport av nærings- eller nydelsesmidler.

§ 20. Bakerier, slakterier, pøsemakerier, meierier og andre steder der næringsmidler for salg tilvirkes, behandles eller oppbevares, samt utsalgssteder for næringsmidler, må ikke opprettes, flyttes eller forandres uten først å være anmeldt til og godkjent av helserådet.

Slike rum — både de som herefter innredes og de som allerede er innredet — skal til enhver tid stå under helserådets tilsyn, og eierne skal være pliktige til uopholdelig å utføre de pålegg, som helserådet måtte finne nødvendig for å hindre, at næringsmidlene forurenses eller bederveres.

Rummene skal være store nok og lyse, og således innrettet at de lett kan luftes og rengjøres. De skal holdes godt luftet og rene. Tørr feining er forbudt.

Rummene må ikke brukes som beboelsesrum eller kjøkken. Heller ikke må de ved dør eller annen åpning stå i direkte forbindelse med slike rum eller med annet arbeidsrum. Utsalgsstedene skal ha egen inngang fra gate.

Rummene skal være forsynt med rent vaskevann, såpe og rene håndklær. Betjeningen skal iakttatte renslighet og skal jevnlig vaske hendene og alltid etter bruk av privet.

Bruk av tobakk i hvilken som helst form er forbudt, likeså spytning på gulvet. Helserådet kan gi påbud om, at der skal være nok spyttebakker av en av helserådet godkjent størrelse og form. Spyttedakkene skal gjøres rene hver dag og deres innhold brennes. Bunnan skal være dekket av fuktig saggugg, torv eller lignende.

Helserådet kan gi påbud om, at det på iøinefallende steder skal være opslag om forbud mot bruk av tobakk og spytning på gulvet.

§ 21. Matvarer må ikke opbevares sammen med andre varer som kan gi dem usmak, forurense eller bederve dem. Kjøtt, flesk, brød og lignende matvarer må ved transport være godt dekket med rent dekke, så de ikke kan forurenses av støv m. v., eller utsettes for sol, regn eller annet som kan gjøre dem mindre tjenlig til menneskeføde.

§ 22. Så lenge ikke loven om kjøttkontroll er gjort gjeldende for byen, må kjøtt av selvdøde dyr, eller av dyr som er slaktet på grunn av sykdom, ikke frembys til salg uten at det er undersøkt av autorisert dyrlæge, og av ham ved skriftlig erklæring godkjent som brukbart til menneskeføde.

Handel med melk m. v.

§ 23. Nødvendige prøver av melk og fløte kan forlanges avgitt til nærmere undersøkelse, uten erstatning til eieren eller forhandleren, når melkeprøven ikke er over 0,25 l og fløten ikke over 0,10 l. Om nødvendig kan helserådet forby, at melk eller fløte blir solgt eller utbragt i byen, før undersøkelse er foretatt. Undersøkelsen skal foretas umiddelbart etter at prøve er tatt.

§ 24. Helserådet kan forlange å få opgitt hvilke fjøs, meierier eller utsalg melken stammer fra, samt fortegnelse

6 april. over vedkommende forhandlers faste kunder, og uten ophold og uten utgift for kommunen få fremlagt for helserådet erklæring fra læge eller dyrlæge, eller annen av helserådet godkjent bevidnelse om sundhetsforholdene og melkestellet i vedkommende meieri, melkeutvalg, gård eller fjøs.

Foreligger der grunn til mistanke om, at de sanitære forhold ved meieri, produksjonssted eller lignende er mangelfulle, kan helserådet forby melketilførsel og salg og kreve ny bevidnelse for å tillate salget gjenoptatt.

§ 25. Alle som i Farsund driver handel med melk eller fløte må anmelde dette til helserådet.

Det er forbudt fra meieri, fjøs eller forretning å selge melk eller fløte til eller i Farsund:

- a. Når melken eller fløten på grunn av utseende, lukt, smak, smuss, urenlig behandling eller fremmede bestanddeler (blod, betendelsesprodukter, konserveringsmidler, farvestoffer o. s. v.) må anses uskikket som menneskeføde eller virker uappetittlig.
- b. Når melken eller fløten stammer fra dyr, som lider av sykdommer, der kan tilføre dem sundhetsskadelige egenskaper (jurbetendelse, tuberkulose, sterk avmagring, sterk diaré, tilbakeholdelse av etterbyrden, kopper, væskende sår på jur eller patter o. s. v.).
- c. Når der i melkeprodusentens familie, tjenerpersonale, eller blandt andre som bor på gården, er optrådt farlig smittsom sykdom (tyfus, difteri, skarlagensfeber o. l.), eller der er mistanke om at noen av dem kan smitte andre uten selv å være syk (smittebærer).

Fra sådanne steder må melk eller melkeprodukter ikke avhendes eller leveres før helserådet har gitt uttrykkelig tillatelse til det. Før sådan tillatelse gis, kan helserådet kreve å få ta prøver av vedkommende personer (smittebærere).

Når melken eller fløten er behandlet av personer, som har større eller væskende sår på ansikt, hender eller armer eller annen sykdom, som kan gjøre at melken eller fløten tilføres skadelig eller forurensende stoff. For tuberkuløses vedkommende henvises til lov av 8 mai 1900 angående særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sykdommer.

- d. Når melken eller fløten stammer fra dyr som behandles med lægemidler, som ved å gå over i melken gjør denne skadelig (arsen, brekvinsten, kvikksolv, nyserot, dyvelsdrekk, terpentinolje etc.) eller gir den usmak.
- e. Når melkens siling, avkjøling og opbevaring ikke foregår under forhold som utelukker at melken forurenses eller bederves.

Siling og avkjøling skal foregå straks efter melkningen i 6 april. et rent og godt utluftet siderum til fjøset, eller helt utenfor dette på et sted hvor melken ikke kan trekke til sig dårlig luft eller på annen måte bli forurenset. Avkjølingsvannet må også være rent. Hunder og katter må holdes borte fra melkesil og spann. Silen må være i god stand og all-tid holdes ren. Sammenblanding av morgen- og aften-melk er forbudt, medmindre melken er helt avkjølet. Siling med klut er forbudt.

§ 26. Helserådet, eller på dets vegne helserådets ordfører, kan beslutte at melk eller fløte som finnes sundhetsskadelig eller uskikket til menneskeføde, skal slåes ut eller på annen måte hindres solgt som sådan.

§ 27. Har melken nogen av de i § 25 nevnte mangler, eller næres der av andre grunner frykt for at den kan være sundhetsskadelig, kan helserådet istedenfor å forby melken til-ført Farsund, forlange at sådan melk fra bestemt angitt fjøs, meieri eller forretning ikke må blandes sammen med den øvrige melk for salg. For øvrig må den underkastes den behandling som helserådet nærmere bestemmer.

§ 28. Helserådet kan midlertidig forby fjøs, meieri eller handlende å selge melk eller fløte til eller i Farsund:

- a. Når innehaveren nekter sundhetsvesenets funksjonærer å foreta de nødvendige undersøkelser, utta prøver o. l.
- b. Når vedkommende tross advarsel fremdeles falbyr eller fremsender til forhandling melk eller fløte, som ifølge § 25 må anses sundhetsskadelig eller uskikket til men-neskeføde.
- c. Når sådan bevidnelse som omhandles i § 24 ikke kan frem-legges i betimelig tid, eller skjønnes ikke å yde den nød-vendige betryggelse for varens renhet og uskadelighet.
- d. Når melken, fløten eller de derav fremstilte næringsmidler ikke svarer til varens benevnelse.
- e. Når melken stammer fra steder, hvor der blandt men-nesker eller dyr har optrådt sykdom, som befryktes å kunne overføres gjennom melken eller gjøre denne sund-hetsskadelig, eller hvis melken har eller synes å ha fremkalt sykdom.

§ 29. I tilfelle hvor melkeleveransen har vært innstillet på grunn av smittsom sykdom, eller hvor leveranse er nektet i henhold til § 28, kan helserådet sette som betingelse for fort-satt salg av melk fra vedkommende produsent, at der skaffes dyrlægeattest for besetningens sundhetstilstand og røkt m. v., og om nødvendig også lægeattest for sundhetstilstanden hos produsentens personale.

6 april. § 30. Melk og fløte skal opbevares i kar eller beholdere som anbringes således at forurensning er utelukket. Glasur og fortinning av melkebeholdere må være hel.

Beholderne skal ikke være av sink, galvanisert eller dårlig fortinnet. Alle mål som brukes ved melkehandel skal være forsynet med et hensiktsmessig håndtak, så hendene ikke kommer i berøring med melken.

Alle beholdere skal tømmes og rengjøres daglig og grundig spyles med hett vann. Dette gjøres også hver gang de i dagens løp er blitt tomme. Rester fra tidligere beholdninger må ikke blandes med nyankommet melk. Under utmåling av melk eller fløte må spannet ikke holdes over melkebeholderen, så spillmelken kan løpe ned i denne.

§ 31. Alle som i meieri eller utsalg behandler melk eller fløte skal være iført ren, hvit, vaskbar overklædning, som skiftes ren minst 2 ganger i uken, og som bare må benyttes i melkelokalet. Kvinnelig betjening skal holde håret dekket med hvit kappe eller festet med hvitt pannebånd.

I lokalene skal der være innlagt springvann og vask og finnes såpe, børster og rene håndklær.

§ 32. Melkevogner må holdes rene. På melkelasset må ikke transporteres ting som kan forurense melken eller gi den usmak.

Utmåling eller tømning av melk på åpen gate, portrum, gårdsplass eller i rum som ikke er godkjent av helserådet, er forbudt.

Bakerier og konditorier m. v.

Foruten de almindelige bestemmelser i § 20 skal følgende gjelde:

§ 33. Gjenstander som er bakeridriften uvedkommende, og som kan medføre støv eller stank i bakerirummene eller hindre rengjøring av disse, må ikke finnes i bakeriet eller rum som står i åpen forbindelse med dette. Heller ikke må matrester, matspann eller gangklær opbevares i bakeriet.

§ 34. Bakertrau, bord, surkasser og andre gjenstander som brukes under bakningen samt hyller, fjeler, plater og lignende må alltid holdes omhyggelig rene. Smør og melk eller annet stoff som benyttes til fremstilling av bakverk må opbevares i rene, tildekkede kar. Stoff som benyttes til strykning av bakverk må tillages kun for dagens behov. Melsekker må børstes godt og renses omhyggelig for smuss, før de bringes inn i bakeriet, og før innholdet tømmes i bakertrauet. I bakerirum må ikke bringes inn mere bremsel enn nødvendig for dagens fyring. Kull, koks og ved må opbevares i særskilte bokser eller kasser, og må ikke ligge løst henslengt utover gulvet i baker-

rummet. Aske og annet avfall skal for hver dag fjernes fra 6 april. bakeriet.

§ 35. Bakerne skal under sitt arbeide være iført hel og ren drakt av hvitt lerret samt hvit lue. Denne drakt må ikke brukes utenfor bakeriet, og den må skiftes ren minst én gang ukentlig.

I hvert bakeri skal der være innlagt springvann og vask, samt finnes såpe, børster og rene håndklær, og bakerne skal vaske armer og hender og børste negler før arbeidet begynner. Likeledes vaskes hendene etter bruk av klosettet. Jfr. for øvrig § 19.

§ 36. De i utsalgene beskjeftigede personer skal under arbeidet være iført forklæ med brystsmekke, og hvis ikke vedkommende går bararmet med ermer, alt av hvitt lerret. Forklærne må skiftes rene minst 2 ganger ukentlig. Kvinnelig betjening skal ha håret dekket med hårnett, hvit kappe eller festet med hvitt pannebånd.

§ 37. I ethvert bakeri og konditori m. v. skal et eksemplar av disse forskrifter være opslått.

Slakterier og pølsemakerier m. v.

Foruten de almindelige bestemmelser i § 20 skal følgende gjelde:

§ 38. Slakterier og pølsemakerier skal ha cementert gulv med avløp til kloakk eller annet godkjent avløp. De skal være forsynt med vannledning og må ikke stå i åpen forbindelse med gjødselbinge, stall eller fjøs. I utsalg skal bord og disk, hvor opdelt kjøtt henlegges, være belagt med marmor eller annet vanntett dekke. Bord og disk i slakterier og pølsemakerier skal hver dag når arbeidet er slutt forsvarlig vaskes og rensyles.

§ 39. Personer som er beskjeftiget i slakterier skal under sitt arbeide være iført en for arbeidets beskaffenhet passende beklædning.

I pølsemakerier skal der brukes busserull, trøie eller jakke av hvitt vasketoi med ermer som lett kan brettes op, samt forklæ.

I utsalg skal der benyttes samme slags toi som for pølsemakerier bestemt eller hvitt forklæ med lange ermer eller forermer.

Alt forannevnt toi skal skiftes rent så ofte det er nødvendig og minst 2 ganger i uken.

Kvinnelig betjening skal enten holde håret dekket med hårnett, hvit kappe eller festet med hvitt pannebånd.

I slakteri og utsalgssted skal være innlagt springvann og vask, samt finnes såpe, børster og håndklær, og betjeningen

6 april. skal vaske armer og hender og børste negler før arbeidet begynner. Likeledes vaskes hendene etter bruk av klosettet.

§ 40. Rengjøring av slaktets mave og tarmer må ikke finne sted i rum, hvor kjøtt opbevares. Heller ikke må i slakterier kjøttet av slaktede dyr ophenges i selve slakteriet, men skal umiddelbart etter at slaktningen er tilendebragt anbringes i et særskilt rum, som er rent og godt ventilert. Slakteavfall skal straks etter slaktningen fjernes fra slakteriet.

Efter hver enkelt slaktning må gulvet rensplyes, før neste dyr bringes inn til slaktning.

Kjøttet må ikke komme i berøring med andre varer, f. eks. grønnsaker, ost eller fisk. Det må heller ikke uthenges eller utstilles utenfor utsalgsstedene.

Når dagens slaktning er tilendebragt skal slakteriet forsvarelig rensplyes og utluftes.

§ 41. Til pøselagning og tilberedning av ferske kjøtt-spiser må bare benyttes friskt, godt kjøtt. Det er forbudt å tilsette kjøttvarer stoff, som helserådet anser skadelig for helsen, eller som kan skjule at varen er bedervet.

Til konservering av kjøtt og flesk eller derav tilberedte varer må bare brukes koksalt, sukker, salpeter, eddik, eddiksyrer og alkohol; dessuten kan de røkes med trerøkning og behandles på overflaten med tre-eddik (røksyre).

Pølseskinntillates farvet på overflaten med farvestoff som ikke er giftig, og som ikke farver pølsens innhold. Undertatt herfra er farvestoff mot hvis anvendelse der blir nedlagt forbud av helserådet.

§ 42. Ovenstående regler skal være opslått på et iøynefallende sted i alle slakterier, pølsemakerier og kjøttutvalg.

Sundhetsskadelig bedrift.

§ 43. Aktes bedrift satt i gang som ved stank eller giftige gasser kan forurense luften, eller som det på annen måte kan være frykt for vil bli til skade for arbeidernes eller naboenes sundhet, skal planen forelegges helserådet, og vedkommende være pliktig til både ved anlegget og driften å rette sig efter de bestemmelser som helserådet gir for å hindre sanitære misligheter.

Bedrift av dette slags som er i virksomhet er underkastet helserådets tilsyn, og har å rette sig efter de påbud helserådet til enhver tid gir for å hindre sanitære misligheter.

Hoteller, losjier, bevertningssteder og forsamlingslokaler med servering.

§ 44. I hoteller og losjier skal ethvert rum som er bestemt til å motta losjerende, være således beliggende, at det får tilstrekkelig lys, og at det kan oppvarmes og utluftes til det fri.

Rummenes gulv, vegger og tak må alltid være i god stand, 6 april.
så de lett kan holdes rene. I hvert soverum må der være minst 10 m³ luft for hvert individ. Hver losjerende skal ha sin seng. På værelset skal finnes vaskestell med toalettbøtte, rent håndklæ for hver person, samt vannkaraffel og glass for hver person. Overbredslet på sengen skal være forsynt med tilstrekkelig langt poselaken.

§ 45. Soverummene skal daglig luftes, og gulvet daglig vaskes. Likeledes må sengene luftes hver dag etter bruken. Det nevnte poselaken samt putevar og underlaken skal skiftes rent for hver ny losjerende. Ved lengere opphold skal de skiftes minst hver 14. dag. Ganger og trapper i hoteller og lignende må daglig utluftes og vaskes minst 2 ganger ukentlig. Hovedrengjøring må foregå en gang hvert halvår.

Priveter og i tilfelle pissoarer skal daglig ettersees og til enhver tid holdes i god stand. I tilfelle der ikke er vannklosett må der sørges for strømidler.

§ 46. Kopper, glass og spiseredskaper skal alltid kokes før de vaskes og etterpå skylles i rent vann, såfremt det til vasken ikke brukes vaskemaskine godkjent av helserådet.

Barberstuer m. v.

§ 47. Åpning eller flytning av barberstuer og damefrisørforretninger må anmeldes for å godkjennes av helserådet.

I barberstuer med tilhørende rum må ikke opbevares gjenstander som ikke vedkommer bedriften, og som kan medføre støv eller stank eller hindre lokalenes rengjøring. Lokalene skal være forsynt med springvann og vask med vannlås, for barberstuers vedkommende tillike med varmtvannsapparat og barberdusj.

Lokalene med tilstøtende rum skal alltid holdes rene og godt utluftet.

Hovedrengjøring skal foretas minst 2 ganger om året. Gulvet skal vaskes minst én gang daglig. Bord, stoler, hyller o.l. skal hver dag tørres med ren, fuktig klut.

Avfall, hår etc. skal feies sammen etter hver hårklipping og fjernes.

§ 48. Personer som lider av smittsom sykdom, herunder innbefattet smittsom hudsykdom, samt basilleutskillere må ikke beskjeftiges i barberstuer.

Barbererne skal iaktta omhyggelig renslighet, og vaske hendene før behandlingen av hver enkelt kunde og alltid etter bruk av privet. Under arbeidet skal de være iført ren, hvit jakke eller frakk, som skal skiftes minst 2 ganger ukentlig.

§ 49. Ved barbering skal der for hver kunde benyttes renvasket serviett og rent dekke over nakkeputen, og ved hårklipping skal anvendes en halsstrimmel av silkepapir eller vatt,

6 april. som bare må brukes én gang. Hvor ikke papirkapper anvendes, må klippekappen renses for hver kunde og etter endt arbeidstid henges til utluftning. Den skal skiftes ren minst 2 ganger ukentlig.

§ 50. Klippemaskiner, sakser og kniver skal for hver gang de er brukt rengjøres ved vaskning i 1 % auroform-opløsning eller annet av helserådets ordfører påbudt desinfeksjonsmiddel.

Børster og kammer renses etter hver gangs bruk med sprit eller salmiakkspiritus, fortynnet med like deler kokt vann.

Barberkoster og alunstener må ikke brukes. Innsåpning skal bare skje med såpeopløsning eller oppløsning av såpepulver ved hjelp av rensed bomull, medmindre kunden selv medbringer egen kost. Såpekoppen skal renses i varmt vann mellom hver barbering. Bruk av maskinbørste og pudderkvast er forbudt. Istedenfor pudderkvast brukes en klype bomull som kun benyttes én gang.

§ 51. Personer med utslett eller håravfall som kan antas å være smittsomt må enten avvises, eller betjenes med sine egne redskaper, eller de benyttede redskaper må grundig kokes eller på annen betryggende måte desinfiseres straks etter benyttelsen.

§ 52. Et eksemplar av disse forskrifter skal finnes opslått på et iøinefallende sted i enhver barberstue.

S m i t t s o m m e s y k d o m m e r .

§ 53. Ethvert dødsfall eller alvorlig sykdomstilfelle som antas å skyldes bedervede eller forfalskede nærings- eller nydelsesmidler, eller bruk av gjenstander som inneholder giftige eller farlige bestanddeler, eller som hentyder på en begynnende epidemi, skal av den tilkalte læge uopholdelig anmeldes til helserådet med angivelse av den antatte døds- eller sykdomsårsak og andre fornødne opplysninger.

§ 54. Ved sykdomstilfelle blandt personale eller tilreisende i hoteller, losjihu s o. l. som mistenkes for å være smittsomt, skal vedkommende vert straks underrette helserådet.

§ 55. Kommer et fartøi inn på havnen med noen syk eller død ombord, skal dette meldes til havnefogden, så vidt mulig med angivelse av sykdommens art. Havnefogden gir straks melding herom til helserådet, såfremt sykdommen kan antas å være av epidemisk eller smittsom natur, og den syke må ikke forlate fartøiet før sykdommens beska ftenhet er undersøkt etter helserådets foranstaltning. Fartøier som henligger i byens havn så vel som deres besetning er med hensyn til renslighet og sundhetsforhold underkastet helserådets bestemmelser.

§ 56. Når en person som lider av tuberkulose i smittsom form forandrer bopel, skal melding om flytning sendes helserådets ordfører. Meldeplikten påhviler så vel den behandlende

læge som den syke selv, samt den fra hvem vedkommende 6 april.
flytter hvis denne er vitende om sykdommens art.

§ 57. Optrer smittsom sykdom i nogen husstand som driver handel med fødemidler, og utsalget er i samme hus som den syke, kan helserådet forby handelsvirksomhet inntil den eller de syke er fjernet eller på betryggende måte isolert i hjemmet, og der er foretatt fornøden desinfeksjon.

Kan der være frykt for overføring av smitte, kan helse- rådet videre forby personer i hvis husstand der er akutt smitt- som sykdom, eller som selv lider av sådan, å ha befatning med tilberedning av næringsmidler eller bruksgjenstander.

§ 58. Barn som lider av smittsom sykdom, som er gjort til gjenstand for det offentliges særlige forsorg, eller av skurv, skabb, ringorm eller smittsom øienbetendelse, tilstedes ikke adgang til skolen, før den behandlende læge eller helserådets ordfører har erklært dem friske og smittefri.

Helserådets ordfører kan, når han finner det påkrevet, forby også friske barn av samme familie eller boende i samme hus adgang til skolen i sådanne sykdomstilfelle.

Barn som har vært forbudt å søke skolen på grunn av smittsom sykdom i hjemmet må ikke tilstedes adgang til skolen, før et tidsrum svarende til sykdommens inkubasjonstid er forløpet, efter at den syke er innlagt på sykehus eller på annen betryggende måte er isolert, og desinfeksjon av hjem og klær er foretatt på den av helserådet foreskrevne måte.

§ 59. Ovenstående forskrifter gjelder også lærere og vakt- mester i hvis hjem smittsom sykdom er opstått. Bor lærer eller vaktmester på skolen, og den syke ikke kan isoleres på betryggende måte, er helserådet bemyndiget til å lukke skolen, iallfall så lenge den syke ikke er fjernet og desinfeksjon foretatt. Det samme gjelder, hvis der i skolehuset bor andre familier, hos hvem der forekommer smittsom sykdom.

Skolen skal hjemsende ethvert barn som antas å lide av smittsom sykdom.

Som betryggende isolasjon anses det, når den syke er isolert i eget værelse, som ikke må stå i direkte forbindelse med den øvrige leilighet. Noget personlig samkvem må ikke finne sted mellom den syke og den som pleier ham på den ene side, og leilighetens øvrige beboere på den annen side.

Under samme forhold som barn er forbudt adgang til skolen, tilstedes det heller ikke adgang til forsamlingslokaler, kinematografer og lignende.

§ 60. Helserådet kan påby rømning av enkelte eller alle leiligheter i hus, hvor farlig epidemisk sykdom har optrådt, for at vedkommende leilighet eller hus samt bohaver kan bli desinfisert.

6 april. § 61. Såfremt det kan undgås, må smittsom syk ikke transporteres i kjøretøi, som tjener til almen bruk. Har dette funnet sted, skal kjøretøiet desinfiseres således som helserådets ordfører bestemmer.

§ 62. Om ethvert på byens grunn eller på fartøier på byens havn inntruffet dødsfall skal der, før begravelse finner sted, tilveiebringes dødsattest utstedt av læge.

§ 63. Lik må ikke henligge så lenge at der ved stank eller forråtnelse voldes ulemper. Helserådets ordfører kan beordre lik bragt til kapellet, når det finnes utilrådelig å la det ligge i hjemmet på grunn av dødsårsaken, lokalets beskaffenhet eller av andre sanitære hensyn.

Almindelige bestemmelser.

§ 64. Hus- og grunneiere er ansvarlige for at alle plikter som disse helseforskrifter pålegger dem opfylles. Forsømmelser fra leieboernes eller underordnede side fritar dem ikke for ansvar i så henseende.

§ 65. Undlater nogen innen den frist, som settes av helse-rådet eller av ordføreren på dets vegne, å utføre noget som påhviler ham etter disse forskrifter eller etter helserådets lov-lige beslutninger, kan helserådet la utføre både dette, og hvad der ellers er nødvendig for å hindre at forsømmelser volder skade i sanitær henseende. Den skyldige må selv utrede om-kostningene ved dette, og ved forføininger som treffes for å hindre forberedte eller stanse ennå ikke fullførte handlinger, som strider mot disse forskrifter eller helserådets lovlige beslut-ninger, eller for å rydde bort ulemper som skyldes brudd på dem.

§ 66. Hvor særegne forhold gjør det påkrevet, eller helse-forskriftenes bestemmelser foranlediger uforholdsmessige ulem-per for vedkommende, kan helserådet innrømme avvikelser fra disse forskrifter.

§ 67. Overtredelse av disse forskrifter eller av de i med-hold av forskriftene trufne bestemmelser straffes efter den almindelige borgerlige straffelov.

§ 68. Disse forskrifter trer i kraft 3 — tre — måneder efter at de har fått kongelig stadfestelse.

6 april. **Kongeleg resolusjon.**

I. Etter §§ 11 og 4 i lov frå 16 mai 1860 um helseråd m. m., jfr. lov nr. 15 frå 6 juni 1930, og etter § 3 i tuberkulose-lovi frå 8 mai 1900 vert hermed stadfesting gjevi på ved-tak av heradstyret for Fjaler herad, Sogn og Fjordane fylke, i møte 28 september 1933 um å l m n n e h e l s e - f y r e s e g n e r for heradet, epidemifyresegnar og fyre-segn um meldeplikt når tuberkuløse sjuke skifter bustad.

II. Dei ålmenne helsefyresegner, epidemifyresegner og tuberkulosefyresegn som no gjeld for heradet, stadfeste ved kongelege resolusjonar (i same fylgd) frå 14 juni 1893, 17 september 1900 og 16 september 1903, vert hermed sette ut or kraft frå den tid dei nye fyresegnene tek til å gjelda.

Dei stadfeste nye fyresegner lyder so:

Helsefyresegner for Fjaler herad.

§ 1. Heradet skal vera delt i helsekrinsar med kvar sin tilsynsmann, vald millom medlemene i helserådet. Tilsynsmennene har i kvar sin krins ei serskild plikt til å føre tilsyn med at fyresegnene vert gjennomførde og etterlevde. Dei skal veljast av helserådet i fyrste møte etter nytt heradstyreval og gjer teneste valbolken ut.

Bygningar.

§ 2. Den som vil byggja, gjera større vølingsarbeid på eller flytja hus (stovehus eller andre) skal fyrr arbeidet vert sett igang melda frå til tilsynsmannen i krinsen eller ordføraren i helserådet og elles sjå etter at bygningsfyresegnene vert fylgde. Desse bygningsfyresegner gjeld for heradet:

- a) Avstanden millom stovehus og matbu på den eine sida og privet, stall, fjøs, grisehus eller hønsehus på den andre sida må sosant det let seg gjera utan større ulempor vera minst 10 meter. Pelsdyrgard må ikkje leggjast nærare stovehus eller matbu enn 25 m.
- b) Husa må setjast soleis at det kann koma mest mogeleg sol inn i stove- og soverom. Ikkje noko slags bygnad må setjast upp slik at han tek burt solljos frå grannehus.
- c) Matjorda må takast burt frå hustufta, som skal vera turr og forsvarleg utgrefta, soleis at det sikrar både mot flaumvatn og grunnvatn. Greftene skal gå so djupt som det er naudsynt for å få turr kjellar. Gardsrom og tun skal greftast og jamnast til so det ikkje vert vats- eller sølepyttar. Korkje hustyft, gardsrom eller tun må ha tilsig frå uthus, gjødselupplag eller kloakkutlaus.
- d) Stovehus skal byggjast på forsvarleg tett grunnmur av gråstein eller betong minst 30 cm høg over jorda. Der det ikkje er kjellar under huset skal det vera lufthol i muren på 2 motstående sider, kvar på minst 150 kvadrat cm. Millom grunnen og golvet i l. høgda må det vera minst 60 cm og oppå grunnmuren eit isolasjonslag.
- e) Rom til å bu i skal vera minst 2,3 meter høgt frå golv til tak. Loftsrom med skråtak som er etla til å bu i skal ha ei høgde frå golvet på minst 2,5 meter der det er høgast

6 april.

og minst 1,25 meter der det er lågast. I rom med skråtak som berre vert nytta som soverom skal tilsvarende høgd vera 2,20 og 1,2 meter.

- f) I stoverom eller soverom må ein ikkje nytta kokeomn minder det er sett upp dampnette med trekkhol til pipa.

I alle slike rom og i kjøken skal det vera minst eit vindauga som kann opnast for frisk luft. I eldre hus der det ikkje er hekteglass, skal det — innan eit år etter at desse fyresegnene er teke til å gjelda — setjast inn minst eit sovore i alle slike rom som her er nemnt.

- g) Ikkje i noko rom må det bu fleire menneskje enn at det vert minst 10 kbm. luft på kvar.

§ 3. Kjellarar skal vera turre, reine og luftige. Soframt det jamt vil setja seg vatn i ein kjellar, skal helserådet ha rett til å krevja sovore utgreifting av grunnen at kjellaren kan halda seg turr.

Kjellaren skal ha vindauga eller anna opning som kann brukast for tilføring av frisk luft.

For kjellarrom som skal brukast til bustad for folk, til handel eller verkstad, skal desse fyresegnene gjelda: Høgda frå golv til loft skal vera minst 2,25 meter. Jordkanten på utsida av muren må på ingen stad vera meir enn $1\frac{1}{4}$ meter høgare enn kjellargolvet. Murveggane skal utantil vera skilde frå jorda ved ei 60 cm breid luft- og ljøsgrav som skal gå minst 20 cm djupare ned enn kjellargolvet og vera godt utgrefta.

Grunnen under sovore kjellarrom skal vera vel utgrefta og fyllt med eit minst 20 cm tjukt lag av pukkstein. Golvet skal vera dubbelt. Det nedste golvet skal vera av eit vass-tett to, t. d. asfalt, sement eller liknande. Det øvste skal vera eit minst 3 cm tjukt, godt samanpløygd tregolv.

Romet skal ha omn og friskluftventilasjon etter nærare fyresegn frå helserådet. Det skal ha minst eit vindauga som kann opnast. Vindaugsflata skal vera minst $\frac{1}{10}$ av golvflata.

§ 4. Finn helserådet at bustad eller møterom er helse-skadeleg fordi det har for lite ljøs eller luft, er raskne, utette eller ureine, kan det forbjoda at dei vert nytta til dess veilone er retta.

Um husdyr.

§ 5. Husdyr med undantak av hund og katt må ikkje hysast i stovehus eller i rom der ein har matvaror, og frå dyre-husa må der ikkje kunna koma tilsig til slike rom, heller ikkje til brunn, bekk eller annan stad der ein tek drikkevatt til folk eller fe, eller til bruk i verksemdar som umset, handsamar eller lagar til nærings- eller njotingsmiddel.

I tettbygde strok kan helserådet fastsetja serlege råd-

gjerder mot eller heilt forby at det vert halde husdyr, når 6 april. husdyrhald er til sanitær ulempe. Helserådet avgjer kva for strok til kvar tid skal gjelda for tettbyggt.

U m v e r k s e m d.

§ 6. Vert nokor verksemd sett i drift som ved avfall, dust, røyk, larm, stank, giftgass eller på annan måte vert til mein for arbeidarane eller nærbuande, eller som helserådet meiner kan valda sanitære ulemper, skal planen for anlegget og drifta fyreåt leggjast fram for helserådet som må ha godkjent det fyrr drifta tok til. Vedkomande har då å retta seg etter dei fyresegner og pålegg som helserådet gjev for å avvende helse-skadeleg innverknad.

§ 7.

- a) Til kvar bustad skal det høyra eit privet med minst eit kot for kvar 12 menneskje. Privetet må ikkje stå nærare stovehus, matbu, ålmen veg eller sams privat veg enn 10 meter. Frå privetet må det ikkje kunna koma tilsig til nemnde hus eller stader og heller ikkje til vasstak eller brunn der ein tek vatn til husbruk, til folk eller fe. Det må heller ikkje koma tilsig til vatn som vert brukt i verksemdar der det vert tillaga eller umsett nærings- eller njotingsmiddel.
- b) Ved bygningar og stader der det jamt samlast mykje folk, t. d. ved faste utstillingsplassar, kommunehus, kyrkjer, bedehus, hotell, skular, verkstader, ungdomshus eller andre møterom — skal det vera privet og urinstader serskilt for menn og kvinner og so store og soleis innreidde som helserådet i kvart høve fastset.
- c) Privetbingar skal vera innklædde og påfyllast strøy so ofte og so mykje at det ikkje vert vonn lukt. Bingane må tømast minst 2 gongar om året — og elles når helse-rådet av sanitære grunnar krev det.

Med samtykke frå helserådet kann privet innreidast i eigen bygning eller i annan uthusbygning med mindre fråstand enn 10 meter frå stovehus, matbu og veg eller inne i stovehus, soframt frostfritt vatsklosett eller klosett med flyttande baljar vert innreide. Då skal desse reglane gjelda: Det må ikkje kunna koma stank frå privetet til seterom, kjøken eller rom der ein har matvaror. Privetet skal ha tette veggjer og dør som kan haldast godt att. Det skal ha luftpipe og minst eit vindauga som kann opnast til fri luft. Setet skal ha hengslelokk. Brukar ein flyttande baljar, skal dei stå i kasse på tett underlag. Det skal jamt tilførast eit strøymiddel og so mykje at innhaldet vert tildekt. Baljane skal tømast fyrr dei er

6 april.

$\frac{3}{4}$ fulle eller oftare um helserådet av sanitære grunnar krev det. Etter kvar tømning skal baljane reingjerast skikkeleg. Privetet skal alltid haldast reint.

- d) Lagar ein til pissoarer inne i stovehus, skal dei innreidast på same måten som klosettrom i stovehus. Lagar ein urinstader på andre stader, skal ein fylja dei nærare fyresegner frå helserådet. Pissoarer skal ha avlaup til kloakk eller til ein annan stad som er godkjent av helserådet. Dei skal haldast godt reine. Med umsyn til stank og tilsig skal det same gjelda for pissoarer som for privet.

§ 8. Avfall, skolvatn og anna ureinska frå hus eller verksemd må ikkje kastast kring husveggjene, so det kann spreida iltev eller vera til sanitær ulempe, men tømast i faste avfalls- eller gjødseldungar. Der helserådet finn det turvande kann det krevja at avfallet vert brent eller at det vert bygd eller sett i stand tette mura bingar — med lok eller anna tett kasse — til å taka up skarn (lort) og urin fra folk og dyr.

Same fyresegner som for privet med umsyn til avstand og tilsig skal gjelda for alle slags gjødsel- og avfallsdungar og avfallsbingar. Dei må ikkje liggja nærare granneigedom enn 10 meter. Køyrrer en gjødsel eller avfall etter ålmen veg, må det gjerast soleis at ureinska ikkje skjemma vegen.

Bingen eller kassen må tømast fyrr han er $\frac{3}{4}$ full, og ofte fyllast på med litt strøymiddel.

§ 9. Sjølvdaude dyr og dyr som er slakta for skuld sjukdom, må ikkje kastast i elv eller vatn, men må brennast upp um helserådet so krev, eller gravast ned djupt nok på stader som ikkje har tilsig til vasstak. I tilfelle smittsam dyresjukdom som det offentlige tek seg av, må ein retta seg etter dei lovfysegner som til kvar tid gjeld i slike høve.

U m r e i n v a t n .

§ 10. Brunn, bekk eller anna vasstak der det vert teke drikkevatt til menneskje eller dyr, vatn til anna husbruk eller til verksemdar som umset eller lagar til nærings- eller nyttingsmiddel, må ikkje på nokon måte gjerast ureine. Vatn til bruk som her er nemnt må ikkje takast frå vasstak som ligg nærare enn 10 meter frå privet, gjødsla mark, kloakkutlaup, urinstad eller gjødslupplag eller som har tilsig frå slike stader.

Brunnar for reinvatn skal på høveleg måte vernast mot overvatn og dei skal tømast og reinskast minst 1 gong for året eller so snart vatnet viser seg mindre godt eller når helserådet av sanitære grunnar krev det. Dei skal ha ein minst 20 cm høg kant eller karm av vasstett materiale, og jorda må halla ned på alle sider frå bunnen. Reinwassbrunnar som

ikkje er større enn 2 meter på kvar kant skal vera steinsatte på botnen og ha mura veggjer eller på annan måte klædde på sidene, overbygde og ha hengslelokk. 6 april.

Cisterner for regnvatn til bruk som framanfor nemnt, skal vernast mot tilsig frå jorda ikring. Dei skal vera overbygde og ha hengslelokk.

Brunnar som vert nytta av fleire huslydar skal ha heis med fast, tett bytte. Anna kjerald må då ikkje brukast i brunnen. Meiner helserådet at mat- og drikkevatn frå vassleidningar, brunnar, bekkjar eller andre vasstak er fårleg for menneskje eller dyr, kann det forbjoda det brukt, til urein-skapen er burte.

U m h e l s e s k a d e l e g e n æ r i n g s m i d d e l.

§ 11. Til bruk for menneskje må ein ikkje bjoda fram, selja eller overføra på annan måte matvarer eller njotingsmiddel som er skjemde eller helseskadelege. Det same gjeld um bruksting som kann vera skadelege for helsa avdi dei inneheld forgiftige seremne.

Det er forbode å selja matvaror, eller njotingsmiddel som er iblanda noko emne som helserådet meiner er skadeleg for helsa eller som er skikka til å løyna at vara er skjemd. Til dess veilone er bømte, kann helserådet forbjoda at det vert seld matvaror eller njotingsmiddel som kjem frå eller vert frambodne på stader der den rette reinsemda ikkje vert fylgd ved tilverking, handsaming, lagring eller ved sending av varene. Til granskningar ved tilføre av denne paragrafen kann helserådet taka ut turvande prøver av varene, men eigaren kann krevja betaling etter vanleg pris ifall det syner seg at det er uturvande å gripa inn mot den vara det gjeld. Helse-rådet kann millombils forbjoda at det vert selt eller på annan måte overført matvarer eller njotingsmiddel som er kome frå eller selt på stader der det finnst tilfelle — her medrekna basilbærarar — av fårleg smittsam sjukdom som kann verta spreidd med varene.

Når det trengst, kann helserådsordføraren gripa inn på vegne av helserådet, men han må snarast råd er leggja saka fram for rådet. Helserådet kann gjera vedtak um at varer som det syner seg er skadelege, skal gjerast til inkjes eller på annan måte gjerast uskadelege, på seljaren sin kostnad.

§ 12. Fjøs skal vera ljose, reine og vel utlufta. Der må vera storvask minst ein gong for året. Golv, veggjer og alt innbu skal då vaskast med varmt såpevatn eller kalkvaskast og so utlufting med gjennomtrekk i fleire dagar. Kyrne må haldast reine. Mjølkekoppar (mjølkekjerald) og mjølk må handsamast med den største reinsemd. Å drikkja av mjølkespanna eller

6 april. loka på mjølkespanna er forbode. Mjolk og fløyte må ein aldri ha ståande i rom der folk til dagleg held til eller i soverom, fløyte til syring undanteke når han vert gøynd i kopp med tett lok.

I kvart fjøs skal det vera vaskevasstol, vaskefat, såpe og reint handklæde. Den som mjølkar skal gå med reint armforklæde og må fyrr mjølkinga såpevaske hendene sine. Likeins må jur og spener vaskast og turkast vel med rein klut. Mjølki må ein snarast råd er, bera ut or fjøset. Er det sjukdom i buskapen, eller otte for smittsam sjukdom i huslyden, skal alt sal av mjolk og anna budrott stogga.

Tilfellet må meldast til nærmaste helserådsmedlem som skal gjera dei turvande etterrokjingar og gjeva melding til ordføraren i helserådet.

§ 13. Det er forbode å føra i handel, som vanleg mjolk, mjolk frå kyr som har kalva for mindre enn 5 dagar sidan, eller som lid av tuberkulose, miltbrand, jursjukdom, septikæmi, langvarig diarré eller andre sjukdomar som det fylgjer feber med. Likeins er det forbode å selja mjolk frå kyr som ein doktererar med lækjarmiddel som kann gå over i mjølki, og vidare mjolk frå stader der folk lid av smittsam sjukdom. For tæringsjuke gjeld dei avgrensningar som fylgjer av fyresegnene i § 10 i tuberkuloselova frå 8 mai 1900.

Kvar fjoseigar eller mjølkehandlar med bustad i heradet har plikt til når helserådet krev det å leggja fram vitnemål frå autorisera dyrlækjar um helsetilhøva for buskapen i fjøset soframt ein har mistanke um at der er skadeleg helsetilhøve.

Um meieri, ysteri og mjølkeutsal.

§ 14.

- a) Meieri, ysteri og mjølkeutsal må ikkje innreidast eller takast i bruk fyrr melding er sendt til helserådet og dette har gjeve si godkjenning.
- b) Rom der mjolk og mjølkeprodukt vert umsette og tillaga skal vera ljose og ha godt luftskifte. Golv, veggjer, tak og diskar skal vera i slikt stand at dei lett kann haldast reine med vask. Diskar og golv må vaskast godt og vel kvar dag — vindaugo og dørar minst kvar veke og veggjer og tak minst kvar fjordungår. Målereidskap og kar må vera reine. Fluger må haldast burte.
- c) Tobakksrøyking og sputting i roma er forbode. Det må vera lett åtkome til vaskevatn, såpe og reint handklæde.
- d) Dei som arbeider med varene skal ha på seg heilt kvitt forklæde. Kvinnerne skal og ha kvitt hovudplagg som dekkjer håret.
- e) Mjolk og mjølkeprodukt må ikkje havast eller gøymast

saman med andre varer som kann gjeva dei usmak, skjemma 6 april. dei eller på nokon måte gjera dei ureine.

- f) For meieri og ysteri som har utsal for mjølk eller mjølkeprodukt gjeld dessutan fyresegnene i § 14 um krambuder.
- g) I alle meieri, ysteri og mjølkeutsal skal vera uppslege eit eksemplar av desse fyresegnene.

U m k r a m b u d e r.

§ 15.

- a) Alle krambuder skal haldast reine og godt utlufta. Utanfor inngangsdøra skal det vera fotskrapar. Bord og disk der ein sel nærings- eller njotingsmiddel ifrå, skal vera tekt med ei plate av slipt stein eller anna ugjenomtrengelegt to. Golv, diskar og vekter skal kvar dag gjerast reine, vindaugo og dører minst kvar vike og krambud og lager må ha hovudreingjering minst kvart halvår. Turr feing er forbode, likeins sputting på golvet.

Finn helserådet det turvande, kann det påby sputtkoppar. Det kann og fastsetja kva form og storleik dei skal ha. Sputtkoppene må vera tekt over botten med våt sagmod, torvstrøy eller liknande. Dei må dagleg reingjerast og innhaldet brennast.

- b) Krambuder der matvarer eller njotingsmiddel vert tillaga, gøynde eller selde må ikkje nyttast til soverom eller kjøken. I slike krambuder skal det vera reint vaskestell, såpe og reine handklæde og alle som handsama varene skal ofte vaske hendene sine.
- c) Matvarer skal vernast mot dust og anna ureinskap, både i krambudene og i tillagings- og lagerrom. Varene må ikkje stå på golvet der dei vert til meink for reingjeringa, men setjast i vel reinhaldne og tildekte kar, skuffer, skåp med dører, hyller med forheng eller liknande. Vekt og målereidskap må vera reine når dei nyttast. Seljaren må ikkje pakka matvarer inn i aviser eller anna ureint papir. Når varer vert førde omkring må dei vernast mot regn, dust eller anna tilsulking.
- d) Tobaksrøyking er forbode i rom der matvarer vert selde. Kundane må ikkje sitja på eller hanga utover disken. Dei må heller ikkje halda til i krambuda meir enn høgst turvande, men gå ut or krambuda so snart dei er ekspedera.
- e) Kundane må ikkje røra andre varer enn dei kjøper. Prøver som ein har smakt på må gjerast til inkjes og ting som er bruka til det, t. d. kopp, skei eller liknande, må straks reingjerast og kokast.
- f) I kvar krambud skal eit eksemplar av desse fyresegnene vera uppslege.

6 april.

U m b a k e r i.

§ 16.

- a) Bakeri og rom som står i ope samband med dette skal vera romlege og ljose med vindaugo som lett let seg opna. Dei må ikkje nyttast som soverom. Golv og tak må vera slik at dei lett kann haldast reine.

Uvedkomande ting som kann føra med seg dust eller vond lukt eller som kann vera til mein for reingjeringa må ikkje finnast i bakeri eller rom som står i ope samband med dette. I bakeri må ein ikkje vaska klæde, heller ikkje i rom som står i ope samband med dette.

- b) Golvi må gjerast reine umhugsamt kvar dag når arbeidet er slutt, vindaugo og dører minst ein gong kvar veka og veggjer og tak minst kvart fjordungår. Medan reingjeringi står på må bakverk ikkje gøymast inne i bakeriet. Hyller og skåp må alltid haldast fri for dust, likeins må bord og alle ting som vert nytte til bakinga haldast umhugsamt reine og vera lett flyttande. Turr feiging er forbode.
- c) Smør, mjølk og anna som ein nyttar i bakverket må gøymast i reine attletne kar. Deig og slikt som ein stryker utover bakverk må ikkje tillagast meir enn som trengst for dagen. Strykeviskar og anna bakarreidskap må rein-gjerast godt for kvar gong dei er nytta.
- d) Mjølsekkar må ein feia vel av fyrr dei vert tekne inn i bakeriet og tømde so ikkje baketroget vert skjemd på nokon måte. All brensel må liggja i serskilte kassar og må ikkje vera slengt utover golvet. Oska og anna avfall må kvar dag havast ut or bakeriet.
- e) All slags bruk av tobakk og sputting på golvet er forbode. Pipa, tobakk og fyrstikker må ikkje leggjast slik at bakar-varene kann verta skjemde.
- f) I kvart bakeri skal det vera vaskestell, såpe og reine handklæde. Bakarane må alltid reinska neglene og vaska hendene og underarmene sine umhugsamt fyrr og etter kvar deig- og brødlaging. Likeins må dei vaska hendene etter dei har nytta klosettet. Alltid medan bakinga står på skal bakarane ha på kvitt, rein lereftsklædnad som ikkje må brukast utanfor bakeriet og som må vaskast minst 2 gonger um vika.
- g) Folk som har sår, svull eller utslett på armar eller hender må ikkje ha arbeid i bakeri.
- h) I kvart bakeri skal eit eksemplar av desse fyresegnene vera uppslege.

Um vertshus og kaffistover.

6 april.

§ 17.

- a) I vertshus og kaffistover m. m. skal roma haldast reine og godt utlufta og der skal vera vaska kvar morgon.
- b) Sputting og turr feing er forbode.
- c) Koppar, glas og andre matreidskapar skal for kvar gong dei har vore nytta kokast i reint såpe- eller sodavatn og deretter skyljast i kokt varmt vatn.
- d) Koppar eller glas med skar eller sprekk i må ikkje brukast.
- e) Det er forbode å drikka av vassbytte, vasskje eller vassausa. Sams drikkekjerald er likeins forbode.
- f) Reglane ovanfor gjeld og møterom og større samkomer, sofram det vert bore fram mat og drykk.

§ 18. Um herbyrge og hotell.

- a) I soverom må ikkje sova fleire enn at det vert minst 10 kubikmeter luft på kvar. Vindaugsflata må vera minst 1/10 av golvflata. Roma som er i bruk må grundig utluftast og golva vaskast kvar dag. Hovudreingjering må det vera minst 4 gonger um året.
- b) Sengene skal ha putevar, underlakan og overbreidsle med lereftspose. Lakan, lereftspose og putevar skal skiftast for kvar ny gjest. Sengklæde skal vaskast minst 4 gonger um året og sengene skal stå oppbreidde minst 3 timar kvar dag til utlufting. Sputting på golvet er forbode. Nyttar ein sputtekoppar, skal dei vera på lag halvfyllte med sagmod eller anna brennande to. Dei må tømast kvar dag og innhaldet brennast.
- c) I alle soverom skal det vera vasskaraff, vaskefat og såpe. Likeins eit vassglass og eit handklæde for kvar losjerande. Handklæde må skiftast so ofte at det til kvar tid er reint og alltid for kvar ny gjest.
- d) Kjem verten til kunnskap um at ein gjest lid av smittsam sjukdom, skal han straks melda frå til ordføraren i helserådet og fylgja dei påbud som han gjev.
- e) Privet skal kvar dag ettersjåast og vaskast. Der må alltid vera nøgda klosettpapir.
- f) I alle herbyrge og hotell skal det vera uppslege so mange serprent av desse fyresegnene som det trengst.

§ 19. Um boksamlingar.

- a) Bøker må ikkje lånast ut til folk når anten dei sjølve eller huslyden deira har smittsam sjukdom.
- b) Bøker som er lånte ut til folk der det bryt ut smittsam

6 april.

sjukdom, må desinfiserast etter nærare avgjerd av ordføraren i helserådet fyrr dei vert lånte ut att.

- c) Alle bøker i offentlege boksamlingar skal ein gong um året verta ettersedde av den som styrer boksamlinga, og tilsynsmannen for helserådet. Bøker som er fælt sulka og ille medfarne, skal då takast ut or boksamlinga og brennast up.

§ 20. Um smittsame sjukdomar.

- a) Når nokon som lid av tuberkulose i smittsam form, skifter bustad, skal dette meldast til ordføraren i helserådet av den som den sjuke flytjar frå. Same melding er den pliktig til å gjeva som tek imot ein sjuk med denne sjukdomen.
- b) I kvart sjukdomstilfelle som ein kann tru er fårleg og av smittsam art, skal kvar husbond som gjev melding um dette (sjå helselova frå $16/5$ 1860 prg. 14) syta for at den sjuke vert skild frå andre, alt um det er høve til det. Avstengjinga gjeld både den sjuke og den som steller med han. Det same gjeld sengklæde, gangklæde og anna turvande som vert brukt, eller som den sjuke har brukt dei næraste dagane fyrr sjukdomen braut ut. Matvarer må ein ikkje ha ståande i det romet der den sjuke er. Heller ikkje må utedkomande folk få koma inn til den sjuke.

Fyrr lækjar er komen og har gjeve nærare fyresegner, må samkveme millom sjukestaden og andre stader vera minst mogeleg. Folk som høyrer til same huslyd som den sjuke, må ikkje utan i naudhøve koma i møte eller i samlingar, og slike møte må ikkje haldast i hus eller på tun der det er smittsam sjukdom, minder det skulde vera eit reint naudhøva.

- c) Frå slike stader må sal av matvarer stogga, til det vert gjeve lov av lækjaren. Born frå sovoren heim må ikkje koma i skule, fyr lækjaren har gjeve løyve til det. Skulde sjukdomen vera hjå ein lærar, og han bur i same huset som skolen vert halden i, må denne stengjast til lækjaren har gjeve nærare fyresegn. So snart ordføraren i helse- rådet har fått melding um tilfelle av smittsam sjukdom og dei rådgerder som for høvet er tekne, skal han gjeva dei vidare fyresegner og ta dei rådgerder som tilfellet krev.

Utanbygds folk må ikkje setjast burt i heradet på offentlig kostnad minder det ligg fyre vitnemål frå lækjar um at vedkomande ikkje lid av nokon akutt smittsam sjukdom og heller ikkje kjem frå smitta hus som ikkje er desinfisera.

- d) Gangklæde, sengklæde og andre bruksting som har vore

nytta av folk med smittsam sjukdom eller har vore i same romet som den sjuke, må ikkje avhendast til andre fyrr dei er forsvarleg reingjorde etter fyresegn frå ordføraren i helserådet.

- e) Rom, der folk med smittsam sjukdom har halde til, må reingjerast etter fråsegn frå helserådet og dei må ikkje takast i bruk fyrr dei er reingjorde.
- f) Skuleborn som læraren trur har uty, skabb eller anna avåt som lett kan koma over på andre, skal sendast heim og ikkje ha tilgjenge til skulen fyrr dei er reine. Likeins skal læraren nekta skuleborn å koma på skulen, når det er smittsam sjukdom i heimen deira. Forbodet gjeld inntil lækjar er rådspurt.

§ 21. Å l m e n n e f y r e s e g n e r.

- a) Eigar eller leigar av hus er kvar for seg andsvarleg for at alle plikter som desse helsefyresegnene set fyre vert oppfylte.
- b) Um nokon ikkje fullførar dei umbøtene som fylgjer av desse helsefyresegnene eller lovlege vedtak — innan den fresten som helserådet har sett — kan umbøtene verta fullførde på vedkomande sin kostnad.
- c) Motstand eller brot mot desse fyresegnene vert straffa etter lova (jfr. straffelov prg. 357) og skal meldast til ordføraren i helserådet so snart råd er.
- d) Heradstyret syter for å få prenta helsefyresegnene so dei kan verta delt ut til kvar huslyd i heradet. Eit eksemplar skal vera uppslege i kvart hus som vert brukt til møtehus. Likeins skal serprent av paragrafane 13, 14, 15, 16 og 17 vera uppslege på alle dei stader som desse paragrafane handlar um.
- e) Ordføraren i helserådet kan ta avgjerd på vegne av helserådet der det trengst snart avgjerd. Saka vert då å leggja fram på fyrste helserådsmøte.
- f) I ymse serhøve kan helserådet gjera lempningar og avvik frå desse fyresegnene.
- g) Desse fyresegnene tek til å gjelda 3 månader etter dei har fått kongeleg stadfesting.

Kongeleg resolusjon.

6 april.

- I. Etter §§ 11 og 4 i helselovi frå 16 mai 1860, jfr. lov nr. 15 frå 6 juni 1930, vert hermed stadfesting gjevi på vedtak av heradstyret for Vikna herad, Nord-Trøndelag fylke, i møte 15 februar 1934 um helsefyresegner for Vikna væri.
- II. Dei helsefyresegnene som no gjeld for Viknaværi, stadfeste ved kongeleg resolusjon frå 16 februar 1903, med

6 april.

tillegg stadfest ved kongeleg resolusjon frå 11 mai 1909 vert hermed sette ut or kraft frå den tid dei nye fyresegnene tek til å gjelda.

Dei stadfeste nye helsefyresegner lyder so:

§ 1.

- a) All nybyggjing eller umbyggjing av rorbu ska meldast til ordforaren i helserådet og vera godkjent av ham fyrr arbeidet vert sett i gong.
- b) Rorbuene skal liggja på turr, grefta grunn eller på fjell — og um råd er med fritt utlaup til sjøen. All matjord må vera teki burt frå grunnen.

Tunet kring rorbui skal vera utjamna og grefta, so det ikkje set seg vatn eller søylepyttar.

- c) I rorbuene må ikkje hysast fleire menner enn at det i kvart soverom vert minst 4 kubikkmeter luft og $1\frac{1}{2}$ kvadratmeter golvflate på kvar. På veggen over døri i kvart rom skal stå (i kubikk- og kvadratmeter) kor stort romet og golvet er og kor mange ein har lov å hysa der.
- d) Kvart sove- eller tilhaldsrom skal vera tett, ha nok dagsljøs og minst eit vindauga med gangjarn og krokar i orden. Um sengestader og annan innreidnad kann helserådet gjeva nærare fyresegner. Der ein kokar skal det over komfyren vera trekkpipe som leder dampen ut i det fri. Damphette over komfyren har ein ikkje lov å ha. Finn helserådet det turvande kann det påby andre ventilasjonsgreider.

- e) Bustad- eller soverom må ikkje nyttast til arbeidsrom. Ein må soleis ikkje egna i bustadrom.

§ 2. Til kvar rorbu skal det vera privet, med minst eit kot for kvar 15 mann. Er det høve til det skal priveti stå soleis at avfallet fell beinveges i sjøen. I anna fall skal der under privetet vera tette kaggjar eller stampar med hank. Stampane må tømast fyrr dei er $\frac{3}{4}$ fulle eller so ofte som helserådet fastset.

§ 3.

- a) Det ligg på eigaren å syte for at rorbui vert grundig reingjort og deretter utlufta fyrr fiskarane flyttar inn. Likeeins at det allstad i rorbui og privetet vert halde storreingjering like etter at fisket er slutt og fiskarane flytta ut. Tak, vegger, golv og alt innbu må då skurast med varmt såpevatn og alt søppel og ureinska kring rorbui rydjast burt.
- b) Dei som bur i rorbuene har å syte for at det vert reingjort i bui og privetet minst tvo gongar i veka, og elles so ofte som det viser seg turvande for at det til kvar tid kann vera reint og fjelgt. Til kvar sundag morgon

skal det vera reingjort og vaska. Helserådet kann påby 6 april. at det i kvar rorbu skal vera nøgdi sputtekoppar av form og storleik som helserådet fastset. På botnen skal sputtekoppene vera tekte med våt sagmod, våt sand, torv eller liknande. Dei må reingjerast så ofte det er turvande og innhaldet tømast i sjøen utanfor fjæremål.

Høvedsmannen har å sjå etter at reingjeringi vert gjord og privetkaggane tømde som påbode, og både han og kvar av mannskapi er ansvarlege for ai fyresegnene vert fylgde.

§ 4.

- a) Alt fisk- og agnavfall som ein tenkjer å nytta til guano eller liknande må berre leggjast på stader som helserådet (eller uppsynet på vegner av helserådet) fastset.
- b) Alt anna avfall som restar etter egning, søppel, kjøkkenavfall, skitvatn og liknande må ikkje kastast utanfor buene, men anten havast i sjøen utanfor fjæremål eller sankast upp i tette tjæretunner med lok — eller andre sankekjær som er godkjende av helserådet og som eigaren av rorbui må skaffa. Tunnene eller sankekjæri må tømast i sjøen utanfor fjæremål fyrr dei er fulle.

§ 5. Brunnar eller anna vasstak der ein tek matvatn eller drikkevatn må ikkje på nokon måte gjerast urein. På desse stader må ein ikkje vaska noko, og heller ikkje må der eller i nærleiken tømast ut noko som kan sulka vatnet. Berre reine kar og bytter må nyttast til å taka vatn i.

§ 6. Helserådet kann forby at rorbuer som det finn ikkje er i forsvarlegt stand — vert utleigde eller nytta. Um naudsynt kann det påby utflytting frå desse.

§ 7.

- a) Fyresegnene gjeld ogso andre losjihus som vert nytta i fiske og likeins losjifarty so langt dei høver der.
- b) Um nokon ikkje fullfører lovlege påbod frå helserådet innan den frest som rådet set, kann dette få arbeidet gjort på vedkomande sin kostnad.
- c) I serlege høve kann helserådet gjera lempingar og avvik frå desse fyresegnene.
- d) Ordføraren i helserådet kann alltid ta avgjerd på vegner av rådet når det trengst avgjerd snart. Saki må då leggjast fram for helserådet snarast råd er.
- e) Brot mot fyresegnene vert straffa etter lovi, (jfr. straffelovi § 357).
- f) Eit eksemplar av desse fyresegnene skal vera uppslege i kvar rorbu.
- g) Fyresegnene tek til å gjelda 3 månader etter at dei har fått kongeleg stadfesting.

6 april. **Skrivelse** fra Justisdepartementet.

Ifølge bemyndigelse gitt ved kongelige resolusjoner av 16 januar 1925 og 19 august 1932, jfr. lov nr. 1 av 6 juni 1891 om politivedtekter for rikets herreder og lov nr. 3 av 17 juni 1932 om tillegg til politilovgivningen, har Justisdepartementet stadfestet en av herredstyret for Krødsherad, Buskerud fylke, i møter 13 mars og 22 juli 1933 vedtatt beslutning om forandring av § 6 og ophevelse av § 7 i politivedtekten for herredet, dog med en del endringer.

§ 6 skal herefter lyde således:

«Uten politiets (lensmannens) tillatelse er det forbudt å holde offentlige konserter eller dramatiske forestillinger og forevisninger av noe slag.

Sammenkomst med dans eller annen sammenkomst av utelukkende eller overveiende selskapelig eller underholdende art må ikke holdes uten tillatelse av politiet (lensmannen), dersom det er adgang for en ubestemt krets av personer eller for medlemmene av forening eller lignende sammenslutning.

Slike sammenkomster skal slutte senest kl. 2.

Politiet kan påby at sammenkomsten skal opphøre hvis den offentlige fred eller orden forstyrres, og politiet kan for øvrig når som helst ta den meddelte tillatelse tilbake.

Ved tillatelsens meddelelse kan politiet sette de vilkår som det finner grunn til.

Enhver som gir konsert eller dramatiske forestillinger og forevisninger av noe slag har å utrede til herredskassen en avgift fra kr. 10 til kr. 25 efter politiets bestemmelse for hver forestilling eller forevisningsdag.

Avgiften betales gjennom lensmannen samtidig med at tillatelsen gis.»

6 april. **Skrivelse** fra Justisdepartementet.

I henhold til bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 19 august 1932, jfr. lov nr. 3 av 17 juni 1932 om tillegg til politilovgivningen, har Justisdepartementet stadfestet en av herredstyret for Nore herred, Buskerud fylke, i møter 31 mars og 27 mai 1933 vedtatt beslutning om forandring av § 6 i politivedtekten for Nore, hvorefter denne bestemmelse skal lyde således:

«Sammenkomst med dans eller annen sammenkomst av overveiende eller utelukkende selskapelig eller underholdende art må ikke holdes uten tillatelse av politiet, dersom det er adgang for en ubestemt krets av personer eller for medlemmene av forening eller lignende sammenslutning.

Sådan sammenkomst skal opphøre kl. 12 natt. Politiet kan

dog tillate at sammenkomsten ophører ved senere klokke- 6 april.
slett, men aldri senere enn kl. 2 natt.

Deltagerne i sådan sammenkomst som ovenfor nevnt plikter å opføre sig i enhver henseende sømmelig og ordentlig og ikke på nogen måte å forulempe de øvrige deltagere eller bevirke uro eller uorden. Hvis uorden finner sted, kan politiet når som helst påby sammenkomstens ophør.

En tillatelse som er gitt, kan når som helst inndras.

Med hensyn til politiopsyn, avgift m. v. fastsetter politiet de vilkår som måtte finnes påkrevet i forbindelse med tillatelsen.»

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.

6 april.

I henhold til § 3 i lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 approberes som gjeldende inntil videre de av Asker herredstyre i møte 19 mars 1934 vedtatte forandringer i bygningsvedtektene for Asker, approbert av departementet 25 juni 1930, på betingelse av at forandringene redigeres således:

ad § 57. Der tilføies som et nytt punkt 9: Alle regulerte felter.

I § 3 i almindelige bestemmelser for utparsellering i Asker tilføies der som et nytt 2net ledd følgende bestemmelse:

Formannskapet kan dog i tilfelle kreve at også veistykker med mulige broer mellom den privat oparbeidede vei og allerede offentlig vedlikeholdte veier skal være utlagt til fri avbenyttelse, overdradd til kommunen og overtatt til offentlig vedlikehold forinnen kommunen overtar vedlikeholdet av vedkommende private vei med bro.

Utgiver: Byråchef M. Hofgaard

Grøndahl & Søn boktrykkeri. Oslo.